

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 l.

HERDETSÉK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.
Nyílttér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

STAUER JÓZSEF.

Szombat, február 4.

Mai számunk főbb közleményei:

- Intermezzo.
- Mit kívánnak a horvátok?
- A meggyilkolt ő mester.
- Zárdaba csukott menyasszony.
- A gróf és jószágkormányzója.
- Csalás a cár nevével.
- Hereg mint börzeügynök.
- Tarkaságok.

Tisza és Holló.

Arad, február 3.

A kinek kedve van a párhuzamra, a ki az összehasonlításokat szereti, próbálja meg Holló Lajosnak a parlamentben ma elmondott beszédét amellé állítani, a melyet Tisza István gróf a bankkérdés fölött szerdán tartott.

Maga Holló pályázott erre az összehasonlításra. Az obstrukció rendjére kitűzött beszédét szántszándékkal halogatta addig, a míg Tisza István a bankkérdésben nyilatkozott. És hogy ez megtörtént, kéjes örömmel esett a nagy beszédnek. Mint a kis fejszés, a ki nagyobbnak érzi magát, ha öles szálfakon próbál az apró szerszámmal kopácsolni.

Nézzük: mi volt a Tisza beszéde? A szerdai beszéd két főfontosságú kérdéssel foglalkozott. Az egyik az volt, hogy a külön bank felállítására kétségtelenül fennálló, törvényes jogunk érintetlen hagyásával helyes-e,

célszerű-e, az ország gazdasági életének érdekében való-e meghosszabbítani az Osztrák-Magyar Bank lejárt szabadalmát? A másik főfontosságú kérdés, a miről éles és világos elmével beszélt, a készfizetések dolga, a melyről — ama még a munkapártról elhangzott beszéddel is ellentétben — Tisza István sokat vár hitelünk, közgazdasági pozíciónk s a világ becsülése tekintetében.

A készfizetések hasznáról és szükséges voltáról erős meggyőződéssel, magas szempontokból szólva, az ellenzék egy része abban az optikai csalódásban élt, hogy e pontnál Tisza és a kormány álláspontja közé éket verhet. Nekibuzdult hát és Tisza idevonatkozó fejtegetéseit megéljenezte és megtapsolta.

Ez apró és ártatlan parlamenti taktikázást a többség nyugodtan vette. Mert végre is világos minden jóhiszemű ember előtt, hogy Lukács László, felelős állásban, semmiben sem állott hátrább Tiszánál a készfizetések felvételének erélyes követelésében. Még mindnyájan emlékezhetünk rá, hogy a készfizetések telvételeért a kormány Ausztriával elszánt és igen kemény harcot folytatott. S ha teljes eredményt a kormány nem tudott elérni, ennek oka az osztrák ellenállás ama makacs voltában rejlett, a jóindulatu és előzékeny osztrák

kormányra a közvélemény által gyakorolt ama jelentékeny politikai nyomásban, amelyről Tisza István ma igen erős kitételekkel emlékezett meg.

Azt azonban Tisza István is elismerte és nyíltan hirdette, hogy a kormány bankjavaslata, a készfizetések dolgában, haladás a multa nézve s erős garanciákat foglal magában a jövőre nézve. Az ötödik §. pedig, amely ellen keresztes hadjáratot hirdetnek, nemcsak hogy nem érinti az alkotmányt, hanem egyenesen a jogszolgáltatlan osztrák ellenállás lába alól huzza ki a zsámolyt.

Ez az ötödik szakasz dolga mindenképen figyelemre méltó. E szakaszt az ellenzék a bankjavaslat kulcsának szánta. Bajban az alkotmány — szavalják már is lelkesen ellenzéki szónokok, s még a legfőbb és legkényesebb kezű politikusok is félreverik ellene jó előre a harangokat.

Tisza István szatirájának sebző élével emlékezett meg ez újabb honmentésről, a melyben — úgy látszik — oly politikai körök is részt fognak venni, a melyek eddig hűvös régiókból, páholyból nézték a pártok tusakodását. Ha a fámának hitelt adhatunk, az ötödik szakasz elleni rohamban azok fognak előljárni, a kik a pénzügyminiszternek egy ismeretes

Eskü.

Ira: Ádám Éva.

Csak kis leányokról lesz szó, akiknek szívében rendszerint igen nagy érzések vannak. Néha nyalakodnak, cukrot lopnak a mamától; néha, sőt majdnem állandóan hazudoznak; néha kacagnak, néha öngyilkosok lesznek. Vérmérséklet dolga az egész.

Tánciskola-bál van. Semmi különbség a gyermekleánykák és a bálozó, felnőtt hölgyek ruhái között. Selymes, puha finom dolgok simulnak hozzájuk. Sokan irtak már előttem és sokan fognak irni utánnam arról az izgalomról, amit ezek a gyerekleánykák éreznek, a hosszabodó szoknya, a divatlap szerinti frizura, a legyező, a virág, a parfüm, a hosszuszáru keztyű, a magassarku cipő láttára. Manapság ezekben mind része van a tánciskolába járó kis lányoknak.

Istenem, hogyne verne örülten a szíve a szegény diáknak, aki így felcíomázva pillantja meg az ő kis ideálját. Ebben a világban, ebben a bálban még nincs érdek. Itt még él a romantika, a kék szemek, az őzbarna szemek költészete.

Feri és Erzsí szerelmesek voltak egymásba. A verebek is ezt csiripelték. Feri az első bostonnál úgy megölelte Erzsít, hogy elakadt a lélegzete. Borzasztóan elpirult, beleszórt a dolgba. Szinte lerokkadt a helyére.

— Mi bajod? — kérdezte a mamája és egy piros szegfüvel megcirógatta a kis leány arcát.

— Elfáradtam...

A mama elhitte. A harminc-negyven közti mamák még sok mindent elhisznek. Másnak is, nemesak a leányuknak.

Alig lépett tovább a mama, oda rohant Olga:

- Mi bajod Erzsí?
- Feri... Feri...
- Ne mond tovább... tudom... engem is...
- Ki? Feri?
- Bolond vagy! Hát Ákos!
- Istenem... gyere sétálni.

Mentek. Szoroson egymásba kapaszkodtak. Olyan nagyon vert a szívük, hogy nem tudtak szólni. De mind a ketten arra gondoltak: vajjon a következő bostonra is felkéri-e őket Feri és Ákos? És... és akkor is megöleli-e? Istenem, csak még egyszer...

- Erzsí! Szeretnéd még...?
- Hallgass! Igazán milyen vagy!
- Erzsí! Én meg is esküdtem...
- Mire?

— Hogy akárciknek leszek a felesége, az első gyermekemet Ákosnak kereszteltetem...

— Te a Maksyut utánzod. Esküdött volt meg a vegytan órán.

— Én nem szorultam arra, hogy Maksyut utánozzam! Ha te azt hiszed, nagyon sajnálom. Kikérem magamnak!

— Oh kérem... szólt gunyosan Erzsí s a két leánya kétfelé ment a teremben. Egy párszor körsétáltak, elmentek egymás mellett és úgy tettek, mintha nem vették volna észre egymást. Összeveszttek és e pillanatban úgy gyűlöltek egymást.

Ujra bostont húzott a cigány. Ugyan, hát

egyebet is lehetne huzni?! A két fiú közeledett. Feri azonban Olgához szaladt, Ákos pedig Erzsíhez. Táncosnót cseréltek, ők tudják miért. A négyesre is így maradtak. A két lány sokért nem adta volna, ha valami módon megtudhatja, hogy vajjon a másikat is megölelte ez a fiú is?

Feláltak a négyesre. Ugy tettek, mintha csak véletlenségből maradna el és nem fogtak kezét.

— Maguk tán haragban vannak? — kérdezte Feri.

— Ezzel az utálatos Erzsível ki tudna sokáig jól lenni! — szólt kihívóan Olga.

Erzsí pedig ezt sugta:

— Meg is esküdött...
— Jellemtelen vagy, ha megmondod! — kiállt fel Olga.

— Jellemtelen, aki mondja! — szegte hátra a fejét Bözsi.

— Erzsí! Gyere ide azonnal, szólt hozzá a mamája. Hogy viselkedtek ti ott? Mi? Mit durcáskodtok, hogy titeket néz mindenki? Uj le azonnal! Ugy-e ismét összevesztetek Olgával?

— Össze. Ő azt mondotta...
— Nem vagyok kíváncsi a számszámaitokra! — intette le a mama.

Az új járásbíró, aki a bájos özvegy mamának kurizált, közbeszólt:

— Bözsike, látja engem nagyon érdekelne, hogy mi fölött vesztetek össze.

- Az nem magának való!
- Ne... em?! Na gyűjön velem sétálni.
- Magával?! —

politikai akcióját mindenkinél rosszabb néven vették.

— S mi volt ezzel szemben a Holló beszéde? Tessék elolvasni. Vagy ne tessék ezt a beszédet, — olvassák el Holló Lajosnak, a koalíció banktudósának, s bankkormányzó-jelöltjének akármelyik beszédét, amelyet a bankügyben tartott. Most is — kevés fölhígítással új körítéssel és némi aktuális szószszal, ugyanazok a lantolások, üres körmondatok és álokoskodások, amelyek cáfolatát is rég elunta a közvélemény.

— Igen, obstrukciós beszéd volt, s annak mindenestire megjárta. Az időt kihuzta és határozati javaslat volt a végén, amely jogcímet adott a szónoknak arra, hogy a zárzó jogával elvesz megint fecsérje az ország idejét.

— Az ország higgadt, értelmes embereinek csak futó egybeállítás kell próbálnia a két beszéd között, hogy tudja: melyiknek igazát, politikai lelkiismeretét kell követnie.

VAGY MEGIS?

— Hát az!

A bankvíta. Budapestről jelentik: A Ház mai ülésén fel akart szólalni Bánffy Dezső báró is, beszédét azonban közbejött megbetegedése következtében kénytelen volt a jövő hétre halasztani. Tisza nyilatkozata a bankjavaslat ötödik szakaszáról felszólalásra készíti Andrássy Gyula grófot is, aki az általános vitában eredetileg nem szándékozott felszólalni. Andrássy a mai ülés folyamán nagy figyelemmel olvastatta a naplóból Tisza István gróf beszédét és közben sűrűn jegyzetgetett. Andrássy valószínűleg kedden fog felszólalni. Lukács László pénzügyminiszter, aki már egészséges és ma megjelent a Házban, holnap mondja el beszédét a bankjavaslatról.

— Hát az!

— Hát az!

— Hát az!

— Igen, igen. Képzem, hogy a karomba. Vagy azt hiszi, hogy én olyan öreg bácsi vagyok?

— Hát nem öreg? Hány esztendő?

— Eppen még egyszer annyi, mint maga!

— Jé! Akkor éppen annyi, mint a mama!

— Eppen a mamához talál maga!

— Nem a mamához, Bözsi. Magához.

— Komolyan?

— Nagyon komolyan. Esküszöm!

— Jé! Ha ezt Olga hallaná! Megütné a gutal

— Ekkor lányokat nem szokott megütni a guta szolt a férfi mellesel.

— De azért Olgát megütné. Az az esküszó az egyszerű: Szeretem. Regényes. Mi is sokszor esküdtünk az osztályban. Az is szép lehetett mikor Petőfi háromszor esküdtött a magyarok istenére!

— Bözsike! Az még szebb, mikor az ember egyszer esküszik.

— Maga házasságáról beszél biztosan...

— Egész biztosan!

— Mondja csak: szokás az úgy is, hogy egyszer csak feleségül kérnek valakit?

— Hát persze!

— Igen, de... előbb nem ölelik meg azt a pót?

— Jaj, de csak maga, Bözsi! Erre nem felelek.

— Nem is kell! Majd meg mondja a Maksay.

— Hát az olyan okos leány? Én is megmondok egy feltétellel... Ha megígéri, hogy három év múlva feleségül jön hozzám.

— Jé! De furcsa maga. Hát jó, jó, csak előbb megbeszéltem Olgával, mert nem tudom elég szép neve van-e magának. Tudja, megesküdtünk, hogy csak szépnevű férfizek megyünk!

— Hát az olyan okos leány? Én is megmondok egy feltétellel... Ha megígéri, hogy három év múlva feleségül jön hozzám.

— Jé! De furcsa maga. Hát jó, jó, csak előbb megbeszéltem Olgával, mert nem tudom elég szép neve van-e magának. Tudja, megesküdtünk, hogy csak szépnevű férfizek megyünk!

— Hát az olyan okos leány? Én is megmondok egy feltétellel... Ha megígéri, hogy három év múlva feleségül jön hozzám.

— Jé! De furcsa maga. Hát jó, jó, csak előbb megbeszéltem Olgával, mert nem tudom elég szép neve van-e magának. Tudja, megesküdtünk, hogy csak szépnevű férfizek megyünk!

— Hát az olyan okos leány? Én is megmondok egy feltétellel... Ha megígéri, hogy három év múlva feleségül jön hozzám.

— Jé! De furcsa maga. Hát jó, jó, csak előbb megbeszéltem Olgával, mert nem tudom elég szép neve van-e magának. Tudja, megesküdtünk, hogy csak szépnevű férfizek megyünk!

— Hát az olyan okos leány? Én is megmondok egy feltétellel... Ha megígéri, hogy három év múlva feleségül jön hozzám.

— Jé! De furcsa maga. Hát jó, jó, csak előbb megbeszéltem Olgával, mert nem tudom elég szép neve van-e magának. Tudja, megesküdtünk, hogy csak szépnevű férfizek megyünk!

Intermezzó.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest február 3.

A mai ülés csak annyiban számít a bankvitában, hogy eltelt egy nap Lukács László felszólalása előtt. Holnap kerül sor a pénzügyminiszter beszédére, amelyet azért várnak érdeklődéssel, mert a kártyakeverők szeretnének ellentétet kijátszani Tisza és a pénzügyminiszter között a készfizetések felvétele kérdésében.

A Kossuth-párt felhivatalosa ugyanis, amely épp oly melegséggel támogatja Andrássy 67-es, mint Kossuth Ferenc 48-as politikáját s olajozza annak a vicinálisnak a kerekeit, amelynek Sztéryni a mozdonyvezetője s naponta legalább négyszer közlekedik Andrássy- és Kossuthfalva közt, ma újabb honderűben dolgozik s Tisza gróf felszólalásának feláldozza Lukács Lászlót. Azt írja többek közt, hogy érik valami megoldás, de nem az, amelyről irtak.

„Függ pedig ez a megoldás — írja — elsősorban Lukács László pénzügyminiszter válaszáról, amely tisztázni fogja egyrészt a kormány helyzetét a bankjavaslat s az arra vonatkozó megállapodásokkal szemben, másrészt tisztázni fogja azt a relációt, amelyben Tisza István gróf és Lukács László egymáshoz, a kormányhoz, a többséghez, sőt az egész parlamenthez állanak. Éppen ezért fönttartjuk ma is azt, amit már tegnap mondtunk, hogy Lukács László felszólalása, mint reflexió, sokkal érdekesebb lesz Tisza beszédénél. És még valami. Ma még nem ismerjük azt a hatást, amelyet Tisza felszólalása az országban és Bécsben keltett s ezt a hatást is csak a Lukács Lászlóval egybevetve lehet majd értékelni. Szóval ma illetőleg a legközelebbi jövőben, a magyar politika a Tisza-Lukács problémán fordul meg. Maga a probléma szenzációs, nemesak azért, mert táborok állanak szemben a háta mögött, hanem a benne rejlő személyi kvalitások, surlódó energiák, mérköző ambíciók és céllentétek miatt is. A bajvívás gyönyörű lesz s a magyar publikum joggal tépelődhetik már ma afölött, hogy melyik lándzsatoróért küldjön imákat a politikai Hadurhoz: Lukácsért, Tiszáért, — vagy egy ötödikért?...”

Holló Lajos mai beszédében óvakodott attól, hogy a mondva csinált ellentét akár egy szóval is érintse. Holnapig Lukács beszédéig még üresen tartják a markukat, hogy megfogjanak egy — levegővel telt ballont, melyre ők irták rá, hogy — *kormány válság*. Feleresztették és majd meg sem lepődnek ha Lukács bele szurja a lancettáját és kideríti, hogy csak levegővel volt tele. A mai intermezzóból hiányzottak a nagy áriának motívumai és Holló eljátszotta azokat a nótákat, melyeket évek óta nyegget a maga rossz lintornájában.

A mai üléstől itt következik tudósításunk: Návay Lajos alelnök 10 óra után nyitja meg az ülést. A jegyzőkönyv hitelesítése után elnöki előterjesztések következtek.

Hegedüs Kálmán az állandó igazoló bizottság jelentését terjeszti be a horvát képviselők igazolásáról.

Elnök: A horvát képviselőket osztályokba sorozza.

Napirend szerint folytatódott ezután a

(bankvíta.)

Palugyay Mór (Kossuth párti) első beszédét tartja és először is Tisza István gróf beszédével polemizál. Köszönettel tartozik Tiszának, aki őszintén megmondta, hogy a készfizetések felvétele nem sikerült. A gazdasági önállóság hívének vallja magát és követeli az önálló bank felállítását. Minden rendelkezésére álló eszközzel küzdeni fog a bank szétválasztás érdekében,

mely az egyetlen mód az ország gazdasági meg erősödésére. Hosszasan ostorozza a kormányt, amely osztrák rabigába akarja hajtani az országot, majd felolvassa az 1867-iki bankbizottsági jelentést, melylyel azt akarja bizonyítani, hogy már akkor belátták az önálló bank szükségességét. Ebből is az következik, hogy feltétlenül szabadulni kell Ausztriától. Attér ezután a sokat emlegetett fizetési mérleg tárgyalására, majd sorban cáfolja azokat az érveket, melyeket az önálló bank ellen felhozta. A készfizetések szükségességéről nem beszél, mert azt eléggé kifejtette gróf Tisza István. Hivatkozik arra, hogy az osztrák pénzügyminiszter kijelentette az osztrák pénzügyi bizottság ülésén, hogy a közös bankot sikerült fenntartani a készfizetések nélkül. Erről beszéljen Hegedüs Lórán, ne pedig a koalíciós kormányról, mert a multak elferdítésével nem lehet a közfigyelmet elterelni a jelen kormány és többség tehetetlenségéről és rosszhiszeműségéről. Polemizál báró Madarasi-Beck Gyulával és cáfolja egyes állításait. Kijelenti, hogy a két függetlenségi párt teljesen egyetértően jár el a bankszabadalom meghosszabbításának kérdésében. Bár a két párt nincs szervezetben azonban elvei és tradíciói között semmi különbség nincsen. Védelmébe veszi a koalíciós kormányzatot. Szembe állítja a mult és jelen kormányt és kijelenti, hogy a jelen politika nem egyéb fikciónál és bármint mond is Tisza István gróf, az igazság mégis a nemzet részén van. A javaslatot nem fogadja el, csatlakozik Kossuth és Földes határozati javaslataihoz.

Elnök 10 perc szünetet ad.

(Szünet után.)

Holló Lajos kijelenti, hogy Tisza István beismerte, hogy a készfizetés hiánya deklaszifikálja az országot. Mennyivel jobban deklaszifikálja az önálló hitelrendszer és az önálló bank hiánya. A paritás nem jelentkezhethet abban, hogy ha néha magyar embert neveznek ki a bank főköormányzójává. A bank éppúgy a birodalmi egység eszméjét szolgálja, mint a közös udvartartás, melyhez mi Ausztriával egyenlő mértékben járulunk, de amely mégis Bécsben székel. Kifejti, hogy a paritás még oly téren sem érvényesül a bank szervezetében, ahol pedig a 67-es felfogás szerint is érvényesülni kellene. A készfizetések dolgában Tisza és a kormány a közös bank becsületes képében és belátásában biznak. Micsoda alkotmányos biztosíték ez? Tisza azt mondta, tartasuk szárazon a puskaport más küzdelemre. Az osztrákok nem igen félnek ettől az annyira őrzött és óvatosan megkimélt puskaportól. A kormány ahelyett, hogy szembehelyezkedett volna az osztrák tiltakozással és a korona vétőjével, meghajlott előttük és feláldozta az ország érdekét. Határozati javaslatot nyújt be az iparpártolás érdekében.

Szünet után Eszterházy Mihály gróf (Justh párti) polemizál a munkapárti szónokokkal. Azután azt fejtegeti, hogy az önálló bank felállítható s hogy nemzeti szempontból nagy előnye lennének. Ez a parlament mint osztályparlament nem illetékes arra, hogy hosszú időre gazdaságilag leküsse az országot. Határozati javaslatot nyújt be, mely szerint a kormány terjesztesse az öt éves bankprovizóriumról szóló javaslatot és közben valósítsa meg az általános választói jogot.

Az ülés három órakor ért véget.

VIDÉK.

A nagyhalmági Kaszinó január 31-én tartotta meg évi rendes közgyűlését. A tisztikarba következők választottak meg: Elnök Lovich Gyula főszolgabíró, alelnök Kovács József vezető járásbíró, ügyész Román István dr., ház-nagy Lippert Ferenc József járási utmester, pénztárnok Dénes Lajos járási számvevő, könyvtáros Gál Arpad áll. isk. tanító, jegyző Nagy Sándor segédjegyző. Választmány: Weisz Armin dr., Gálffy Lajos, Haazéros Géza, Fodor Domokos, Szerény Sándor és Scheer Ede.

A borossehesi kaszinó január 29-én tartotta rendes évi közgyűlését, a melyen a tisztikart a következő eredménnyel választotta meg: Elnök lett ismét Hajdu József, alelnök: Szabó József. Jegyző Füzes József. Pénztárnok Kohn Lipót. Könyvtárnok Fliegl Pál. Háznyag Bucsay János. Választmányi tagok: Baumgartner János,

Bienenstock Jakab, Bolyos József, Gramling Alajos, Leököss Pál, Leinwatter Gyula, Schurina Vilmos. Póttagok: Herbst Jenő, Mogan Ignác.

Csalás a cár nevével.

(Gyermekszöktető grófnő.)

Távíratilag tudósítás.

Arad, február 3.

Páris és Bécs előkelő köreit ma az a hír hozta izgalomba, hogy *Gicycki* Józsefné grófnő, a sokszoros milliomosnak és amerikai újsákiadónak *Pattersonnak* a leánya valókeresetet adott be ügyvédje útján férje ellen és a valókeresetben leánya részére kétszázötven millió frank megítélésére kéri a párisi törvényszéket azon a réven, hogy a férje hűtlenül elhagyta.

Ennek a pörnek rendkívül romantikus háttere van és valószínűleg a válópörből igen kellemetlen bűntény keletkezik, melynek számai a cári palotáig nyulnak. A házaspár ugyanis elkeseredett küzdelmet vív egyetlen gyermekük miatt és az anya csak akként tudta a férj hatalmából kiszabadítani négyéves leányát, hogy állítólag a cár nevével üzött visszaéléssel rettentette el az apát a gyermekrablástól.

Gicycki József gróf azelőtt az osztrák-magyar hadseregben szolgált mint lovastiszt és az udvarnál is igen jól ismerték mint kiváló sportsmant és lötenyésztőt. Majd orosz alattvaló lett, mert nagyátyjától óriási földbirtokot örökölt Oroszországban. Világkörüli utra indult és Amerikában megismerkedett a gróf a dazdag *Patterson* Eleonoral, a hatalmas chicagói újsákiadó milliárdos leányával, akit 1904-ben nőül is vett.

Már három év mulva egyeneltenség volt a házaspár között. Az asszony elhagyta a férjét és kis leányával Párisba költözött. Ettől a pillanattól kezdve a gróf többé nyugtot sehol nem talált. Rajongásig szerette leányát és elhatározta, hogy ha kell erőszakkal is elveszi az anyától. Utánuk ment Párisba; amikor a grófnő erről tudomást szerzett, nyomban Londonba utazott, ahol elrejtette gyermekét. Az apa valószínűleg detektívhadat vett maga mellé és izgalmas hajszát indított gyermeke felkutatása érdekében. Három hónapi kutatás után megtalálta a leánykát egy külvárosi házban lakó varrónőnél és megsöktette gyermekét Bécsbe. Mikor ezt a grófnő tudomására adták, több párisi és amerikai ügyvéd, valamint számos titkosrendőr társaságában Bécsbe utazott, ahol az orosz és amerikai nagykövetek és egy főhercegnő is támogatták törekvéseit.

Szerződést kötött a férjével, mely szerint a gyermek az év részét az anyjánál köteles töltetni, aki azonban nem viheti magával Amerikába. A gyermek átadásának egy bécsi palotában kellett megtörténnie, ahova el is vitték a kis komteszt.

A gróf idejében megtudta, hogy a palota mögött két automobil várakozik azzal a céllal, hogy leányát azokon megsöktessék. Ezt megelőzendő, gyorsan elvitte gyermekét, automobilba ült és elszárgaldott.

Nemsokára Szentpétervárra idézték, ahol felmutatták előtte a cár által aláírt parancsot, amely meghagyja neki, hogy a gyermeket feltételek nélkül küldje vissza az anyjához. A gróf teljesítette a parancsot, de az anya mielőtt gyermekét megkapta, rögtön Amerikába utazott vele. Mikor a gróf újból megjelent Szentpéterváron, megtudta, hogy a cár az egész ügyről semmit sem tudott, s nevével visszaélést követtek el.

Most már egyetlen törekvése az volt, hogy kikutassa gyermeke tartózkodási helyét s ezzel kapcsolatban igen sok pör keletkezett. A

grófnő most a beadott válópörrel akar véget vetni a számtalan bonyolult pörnek, de kétséges, vajjon a kétszázötven millió franknyi követelése nem hiúsítja-e meg ezt a reményét, mert a gróf ügyvédje útján már is kijelentette, hogy a vagyon legnagyobb részét az ő szerencsés börszespekulációjának köszönheti s így neje jogtalanul támaszt ellene ilyen horribilis anyagi igényeket.

VÁROS ES MEGYE.

[[Izga'mas bíróválasztás Székudvaron.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 8.

Január h. 26-án folyt le Székudvaron a bíróválasztás. A választás elé — különösen a bíróválasztás elé — nagy várakozással néztek, mert ekkor történt meg először, hogy a nép, az előjárósággal szemben maga is jelölteket állított fel.

A jelölések két párt részéről történtek. Az egyik párt: az előjáróság és pár embere volt; a másik párt magában egyesítette: az egész románságot és az egész magyarságot, szóval: ez a párt egy hatalmas tábor volt, a nép zöme, az egész község népe, kezet fogva a Wenckheim Frigyes gróf féle uradalommal.

Az előbbinek a jelöltje, a volt bíró: Ardeleán Mihály, — míg a nép jelöltje: Otáva János Györgye — volt, kik közül az utóbbi erős magyar érzelmű. Jelöltetése érdekében mindent elkövetett a község. Evégből nagyobb küldöttség is felkereste a járás fősolgabiróját: Csukay Gyula kisjenői fősolgabirót, akitől mindenben határozott és megnyugtató választ kaptak.

A választás napján — melyen a választóknak az 1911—13. évre a községi tisztújítást kellett eszközölniök — már reggel 6 órakor sűrűn gyülekezett a nép a választás színhelyére a községházára. Eddig még soha oly nagy számban választók nem gyűltek össze, mint éppen ezen a napon.

Reggel hét órakor érkezett meg a járási fősolgabiróság kiküldötte: Édes Elemér tb. fősolgabiró mindenkinek nagy meglepetésére, mert a választás vezetésére magát a fősolgabirót várták. Természetesen, távolmaradása sok találgatásra adott alkalmat.

Dél előtt 9 órakor nyitotta meg a választást Édes Elemér tb. fősolgabiró, egyben elrendelte a szavazást a következő bírójelöltekre: Ardeleán Mihály volt bíró, Muszkán György (Ardeleán Mihály sógora) és Kálmán Mihályra.

Mélységes csend követte a jelölést, de a csend csak pár másodpercig tartott, mert a következő pillanatban már kitért a vihar. A nagy zajban senkinek szavát nem lehetett ki-venni, a félenkebbek gyorsan távoztak, már mindenki a legrosszabbra gondolt, amikor szerencsére kijött a gyülesteremből „egy vezetőférfi“ aki e szavakkal fordult a néphez:

— Testvérek! A nép óhaját illetékes helyen figyelembe nem vették. Ezekután itt nincs mit keresnünk. Gyerünk haza! — E szavaknak meglett a kívánt hatása.

Ez ember vezetésével vonultak ki a községháza udvarából a választók számai, ott nagyva a választás színhelyét s szabad tért engedve a csekély számú kisebbségnek.

A mostani választás alkalmával az összes leadott szavazatok száma csak 118 volt, mely szavazatok közül a megválasztott bíró kapott összesen 106 szavazatot. A többi tisztségre is mind a kisebbség jelöltjei kerültek. Hogy a jelölésre nem fordítottak gondot, világosságot vet az a tény, hogy rokonok is összeszekerültek. Így pl. a bíró és a közyám Ar-

deleán Mihály és Ardeleán Gavrila — testvérek. Hogy ez a községi törvény értelmében összeférhetetlen — világos.

A választáson 17 esendő tartotta fenn a rendet.

Folytatolagos sorrendje Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1911. évi február 8-án, d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak. A tanács előterjesztése Heim Izsó battonyai lakosnak a 11-ik gyógyszerár felállításának engedélyezése iránt benyújtott kérelmet elutasító tanácsi véghatározat elleni felebbezése ügyében. U. annak előterjesztése Szondy Béla anyakönyvvezető és levéltárvezetőnek 3 havi szabadságidő engedélyezése iránti kérelme tárgyában. Aradvármegye és Arad szab. kir. város főispánjának átirata Parecz Béla dr. ügyvédnek Arad szab. kir. város tb. főügyészhez történt kinevezése ügyében. A tanács beterjeszté a Weitzer János jótékony alapítvány tulajdonát képező waltendorfi parcellák eladása iránt a gráci „Odlitnverein“-nal megkötött szerződést jóváhagyás végett. Az igazoló választmány II., III. és IV. kerületben megejtett törvényhatósági bizottsági tag választások eredményét. A tanács előterjesztése a Weisz Mór és fia aradi céggel az Erzsébet királyné-körut területéből átengedett rész eladása iránt megkötött szerződés jóváhagyása tárgyában. A tanács előterjesztése a loavató bizottság megalakítása iránt. A tanács beterjeszté a néhai özv. Berán Antalné szül. Kiss Katalin alapítvány alapító leveleit az alapítványi vagyon kezelésébe vételének az alapító leveleken való igazolás végett.

Herceg mint börzeügynök.

— A dollárhercegnő férje munkában. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 3.

Don Miguel braganzai herceg, aki, mióta egy amerikai milliomosnővel lépett házasságra, a Vizer herceg címet viseli, megunta a nagyuri semmivést és „üzlet“ után látott. Mint a londoni hírek jelentik, a herceget felesége, az egykori Anita Stewart vette rá, hogy a nagyuri szórakozásokon kívül valami érdemleges foglalkozást is keressen magának.

A hercegnek az anyósa, aki a néhai Smith többszörös milliomos bankárnak özvegye egy üzlettársi részt vásárolt meg veje számára a Basil, Montgomery, Fitzgerald & Co., előkelő londoni tőzsdéügynökségben, a kiknek nagyarányu ügynökségük a Throgmorton Ave. 19 sz. alatt van. Így tehát a herceg immár börzeügynök. Jobbanmondva, még csak lesz, mert ez idő szerint még az inasidőt tölti ki, hogy a sok furfangot és éleslátást igénylő foglalkozás szövevényeiben kellő jártasságra tegyen szert.

A herceg naponta hét órát tölt az irodában, hol társaitól nyer oktatást. Az ő vezetésük mellett fogja elsajátítani a tudományt, hogy miképpen számítgatják ki a különféle értékpapírok értékét s mi módon kell a tőzsdén haszonnal adni-venni.

A cég erősen számít arra, hogy a hercegi üzlettársi fejedelmi összeköttetései révén üzletük erős lendületet fog venni, noha így is egyike a londoni tőzsde legjelentékenyebb tényezőinek.

Óriási szenzációt keltett a londoni tőzsdén, mikor a hercegi ügynök először jelent meg a csarnokban. Minden oldalról vidám gratulálók fogták körül, s boldog volt, aki vele kezét szoríthatott. Miguel herceg legmerészebb álmaiban sem képzelte, hogy pénzügyi körökben valaha ekkora népszerűségnek fog örvendeni.

Máskülönbben egész Londonban nyílt titok, hogy a herceget feleségének amerikai szielleme szorította arra, hogy hercegi mivoltán kívül valami foglalkozást is keressen. A feleség és az anyós, akinek üzleti érzékétől szintén sokat tanulhat a vő, — megbeszéltek egymással a dolgot s közös elhatározással a tőzsdéügynöki pályát szemelték ki a herceg számára, abban a reményben, hogy a rendszeres munka el fogja vonni attól a léha társaságtól, amelynek körében egyedüli gondolata az volt, hogy miképpen könnyíthetne anyósának dollárokkal telt erszényén.

A GRÓF ÉS JÓSZÁGKORMÁNYZÓJA.

— Lukácsy Lajos és a Gyulay grófok. —

— Az Aradi Közlöny tudósíójától. —

Arad, február 3.

Néhány héttel ezelőtt Jármy István dr. budapesti ügyvéd, országgyűlési képviselő feljelentést tett az aradi ügyészségen Lukácsy Lajos aradi ügyvéd, Gyulay István gróf jószágkormányzója ellen. A főljelentésben, melyet Jármy a gróf megbízásából tett, kriminális cselekedetekkel vádolta meg Lukácsy Lajost. A feljelentést Jármy egy vasárnap reggel tette meg, de már hétfőn délután vissza is vonta azt, így hát mi a legközelebbi lapszámunkban, amely kedden reggel jelent meg, nem ismertethettünk egy olyan ügyet, amely a főljelentés visszavonása következtében tárgytalanná vált. Ez a helyes álláspontja minden komoly újságnak, amely pusztán csak azért, mert valami érdekes és szenzációs, de amelynek közlése súlyos sajtó büntetőjogi konzekvenciákkal jár, — nem adhat közre; különösen akkor nem, amikor ama bizonyos ügy a főljelentés visszavonása következtében megszünt kriminális cselekmény lenni

Az Est című budapesti lap most felújította a 4 hét előtt visszavont feljelentést és legutóbbi számaiban két cikk jelent meg. Az elsőnek a címe volt „Egymillió kétszáz ezer koronás elszámolási differencia”, „Gróf és jószágkormányzó” és ebben a lap azt írta meg, hogy Lukácsy Lajos aradi ügyvéd ellen, aki hosszú évek során Gyulay István gróf teljhatalmu jószágkormányzója volt, a gróf nevében Jármy István dr. ügyvéd országgyűlési képviselő az aradi ügyészségnél hűtlen kezelés miatt feljelentést tett és az ügyvéd vagyonára büntetői zárlatot kért, amit azonban a vizsgálóbíró elutasított. Ez a feljelentés „Az Est” szerint azért történt meg, mert Lukácsy Lajos mint a gróf jószágkormányzója nem kezelte korrektül a gróf vagyonát és egymillió kétszáz ezer koronával nem tudott elszámolni. A nevezett lap megírta azt is, hogy az érdekelt felek között békés megegyezés létesült és választott bíróság fogja a differenciákat elsimitani.

Lukácsy Lajos másnap röviden nyilatkozott a lapokban. Kijelentette, hogy a rágalmozó cikkért, amely becsületébe gázolt, az „Az Est” ellen a sajtópört megindította. Az „Az Est” Lukácsy nyilatkozata dacára fentartotta cikkét a maga egészében. Tegnap pedig: Gróf Gyulai Adolf nyilatkozik az Estnek Lukácsy Lajos jószágkormányzóról” címmel másfél oldalas interjú jelent meg, amelyben Gyulay István gróf bátyja: Gyulay Adolf gróf hosszasan nyilatkozik és súlyosan diffamáló dolgokat állít Lukácsy Lajosról. Lukácsyt úgy tünteti fel, mint aki a három Gyulay testvért oszellel, ravaszsággal elidegenítette egymástól, hogy így teljesen hatalmába tartsa Gyulay István grófot, akit éveken át tervszerű, rendszeres munkával megkárosított és minden eszközt felhasználta arra, hogy őket egymástól eltávolítsa és lehetetlenné tegye, hogy ők Gyulay István grófot a jószágkormányzó „üzérkedéseiről” felvilágosítsák.

Ma délután felkerestük Lukácsy Lajost, hogy Gyulay Adolf gróf vádjairól válaszát meghallgassuk. Lukácsy mindkét közleményre részletesen válaszolt. Válaszát, amelynek minden sorát okiratokkal, a gróf leveleivel, a gróf által nyugtázott számadásokkal igazolta, a következőkben adjuk:

Az elszámolás.

— Minthogy két külön dologról van szó — mondotta Lukácsy — külön óhajtók rá ref-

lektálni. A mi az első cikket illeti, igaz, hogy Jármy dr. tett feljelentést ellenem. Amint hogy feljelentést mindenki ellen lehet tenni. Hogy ez a feljelentés mennyire volt alapos, annak eklatáns bizonyága, hogy a feljelentést már másnap visszavonták és hogy a vizsgálóbíró a vagyonomra kér büntetői zárlat iránti kérelmet visszautasította. Az igaz, hogy az elszámolást megtagadtam. De miért? Először is azért, mert már egy ízben teljesen elszámoltunk, 1910. október 15-ig az összes számadások helyességét a gróf saját aláírásával nyugtatta. Másodszor pedig azért, mert egy nappal előbb érkeztem volt haza Olaszországból, tele voltam munkával és nem tartottam olyan sürgősnek a dolgot, hogy parancsra évtizedekre vizsamenőleg azonnal hozzájáruljak egy horribilis munkához. Mikor azonban láttam hogy mindenáron kompromittálni akarnak a gróf előtt, rögtön felvittem összes irataimat, összes könyveimet a bírósághoz, letettem kaucióképen azt az összeget, amelylyel állítólag nem számoltam volna el, belementem a választott bíróság döntésébe, amire mind nem lettem volna köteles, mert hiszen a kezeim között vannak az összes számadások, amiket Gyulai István gróf sajátkezű aláírásával nyugtatott. Többet mondom. Én voltam az, aki minél gyorsabb eljárás kedvéért kikötöttem a szóbeli eljárást és aki lázasan dolgozom, hogy az összes adatok összeállításával ez az ügy mielőbb a választott bíróság elé kerüljön.

— Mikor ül össze a bíróság?

— Március elején. És ennek a bíróságnak az ítélete elé a legnagyobb megnyugvással nézek.

— Mégis mi volt az oka annak, hogy feljelentést tettek ügyvéd ur ellen és hogy a gróf megvonta megbízását?

— A grófot elbolondították, felültették, elámitották. Volt nekem egy segédem Grósz Miksa nevű, aki husz évig volt nálam alkalmazásban. Háromezer korona fizetést adtam neki és nem volt más dolga csupán az, hogy az uradalom ügyeire vonatkozó számadásokat vezesse. A legutóbbi időkig nem is volt hiba a számadásokban, de most két éve rájöttem, hogy pontatlanul viszi az ügyeket. Kérdőre vontam, de megnyugtatót. A hibák azonban ismétlődtek, amiért is elhatároztam, hogy szakértővel vizsgálattom felül a számadásokat. Ettől Grósz úgy látszik megijedt, mert pár hónappal ezelőtt eltűnt az irodából. Valószínű most már, hogy ez az ember elment a grófhöz és telebeszélte a fejét. A gróf pedig, akinek én násznagya voltam, akinek a gyermekeit én tartottam keresztvíz alá, akit úgy szerettem, mint a saját gyermekeimet és aki hosszú éveken át törhetetlen bizalommal ragaszkodott hozzám, megingott és hitelt adott a pletykáknak. De ez természetes is. Ki nem fog megingani, ha azt mondják neki, hogy egy millió kétszáz ezer koronával károsították meg? Nos, a választott bíróság majd be fogja igazolni, hogy ez a bizalommegvonás korai volt és én mindig hűséges sáfárja voltam Gyulay István grófnak. Az Est ellen ezért a cikkért a rágalmozási pert Várady Zsigmond dr. országgyűlési képviselő útján már megindítottam.

Gyulay Adolf gróf vádjai

Ennyit az ügynek ezen részéről. És most térjünk át Gyulay Adolf gróf állításaira. Gyulay Adolf gróf az Az Est-ben a következőket beszéli el rólam:

— Lukácsy valósággal átka volt a családnak. Nemcsak Gyulay István grófot károsította meg, saját szomorú tapasztalataimat is elbeszélhettem, a miből kitűnik, hogy családnak kifosztása nem valami pillanatnyi megtévedés volt, hanem hosszú évek rendszeres és kiszámított munkája.

A mikor atyánk, néhai Gyulay Sámuel gróf cs. és kir. altábornagy 1886-ban meghalt, utána végrendelet maradt, a melyben az én örökösöm testvéreimmel szemben némileg megszorította. A testvérek tudták, hogy ez a megszorítás igazságtalan, annál is inkább, mert atyám a halálos ágyán formailag ugyan nem érvényesen, de megváltoztatta ezt az intézkedést. Azután megállapodtunk abban, hogy egyenlő arányban osztozkodunk az örökségen. István gróf akkor még kiskorú volt. Mi, a nagykorú testvérek, a megállapodást be is tartottuk, kiskorú István öcsémmel az a megállapodás jött létre, hogy nagykorúságának napján maga részéről kifizeti az én örökrészemmel szemben fennálló különbözetet.

Lukácsy, aki már akkor a család jószágigazgatója volt és akit éppen én, mint István gróf gyámja, emeltem erre a jó jövedelmű állásra, öcsém kiskorúsága alatt a jövedelmekből összegyűjtötte a különbözet fedezésére szánt összeget és engem éveken keresztül azzal nyugtatott meg, hogy István gróf nagykorúságának napján az egész összeget, körülbelül 350.000 koronát át fogja adni. Mikor öcsém nagykorú lett, ezt az összeget Lukácsy az árvaszéknél tényleg felvette, a fiatal István grófot azonban szőszegésre bírta és nekem csupán 160.000 koronát fizetett ki. Hogy ez Lukácsy, vagy István gróf tényleg volt-e, az homályos, mert az elszámolásokban a 350.000 koronás összeg nem is szerepel. Nincsen kizárva, hogy Lukácsy azzal hitegette István grófot, hogy nekem kifizette az örökrészt, viszont nekem azt panasolta, hogy István gróf 160.000 koronánál nem ad többet.

Lukácsynak ez az eljárása azt eredményezte, hogy én, aki a várt összegről már diszponáltam, meglepetés elé kerültem a hitelezőimmel szemben. Birtokaimat és bécsi palotámat kénytelen voltam eladni, közismert nagyértékű versenyistállóm pedig fel kellett oszlatnom.

Igy tehát az a Lukácsy, akit magas fizetéssel alkalmaztam én, akit évekig drága ajándékokkal halmoztam el és a kibe teljes bizalmamat helyeztem, azzal mutatta ki háláját, fényes egzisztenciájának megalapítója iránt, hogy azt anyagi romlásba üzte. Itt kezdődött el az én rendszeres üldözésem, a mivel Lukácsynak az volt a célja, hogy István grófot mindenkitől izolálja, nehogy valaki őt Lukácsy üzelmire figyelmeztethesse. Rendszeres gyűlölködést szított a három testvér, Adolf, Samu és István között. Az utóbbi években a testvérek már nem is érintkeztek, sőt mint gyűlölködő ellenségek állottak egymással szemben. Lukácsy állandóan az referálta István grófnak, hogy őt testvérei zsarolják, rágalmozzák és hogy családi életét is gyanúsítják.

— Mihelyt észrevette Lukácsy, hogy a testvérek közelednek egymáshoz, megint üszköt dobott közéjük. Emlékszem egy esetre, amikor öcsém 24.000 koronás utalványt kaptam Lukácsyhoz; Lukácsy nem teljesítette gazdája utasítását, sőt pénz helyett goromba levelet küldött. Erre provokáltam, Lukácsy azonban, az állítólagos volt katonatiszt a magyarázat és elégtételadás elől óvatosan kibújt.

— Ilyenfórmán lehetetlenné tette, hogy anyagi ügyeim rendezhessem. Éppen az volt a célja, hogy tönkre tegyen. Sőt minden kísérletet megakadályozott, amely arra irányult, hogy anyagi ügyeim szanaljam.

— Jellemző erre a rendszeres hadjáratra a sárafalvi birtok eladásának esete. Mikor láttam, hogy mindenütt kudarccal végződik az a törekvésem, hogy anyagi ügyeim rendezzem, elhatároztam, hogy eladom utolsó uradalmamat, a Torontálmegyében lévő Sárafalvi 3000 holdas birtokot. Kétozer holdat már eladtam és a mikor még 1000 hold eladatlan volt, felajánlottam azt István öcsémnek, hogy a régi családi birtoknak legalább egy része a család kezén maradjon. Az 1000 holdért 350.000 koronát kértem. István gróf örömmel kaptott a jó és olcsó vásáron, Lukácsy azonban attól félt, hogy ez az ügylet összehoz bennünket, így tehát minden áron azon volt, hogy megakadályozza a vásár létrejöttét. Lebeszélte az öcsém és azt szuggerálta belé, hogy nincsen pénz, adósságot pedig nem lehet csinálni. Végül is ezen a potom áron eladtam a birtokot Löffler Jakab bérlőnek, hogy kielégíthessem hitelezőimet.

— Mi történik most? Nem mult el egy év és Lukácsy megvettette ugyanazt az 1000 holdat István gróffal Löffler Jakabtól, de 160.000 koronával — drágábban. Tehát bölcs tanácsa folytán Löfflernek — nem tudom, hogy egyedül csak neki-e? — zsebébe tömte a 160.000 korona többletet.

— Jellemző a gazdálkodásra, hogy rábírtta István gróft murányi birtokának minden ok nélkül való eladására, olyan potom áron, hogy minden hozzáértő nevetett rajta. A gróf épen most nyomozza az eladás titkait és akkor szintén nyilvánosságra kerülnek majd az adatok.

— Lukácsy ezennel sem szünet meg bujtogatni a családot. István gróf nejétől is elidegenített, állandóan úgy tüntetett fel engem, mint aki ősem családját becsmerli és gyalázza. Amikor látta, hogy a testvérek közt még mindig nem szakadt meg az érintkezés, őst észrevette azt is, hogy belátok a kártyáiba és őcsémét figyelmeztetem a manipulációra, elérkezettnek látta az időt arra, hogy végleg elkzakitson bennünket egymástól.

Most már a velem szemben kifejtett személyes gyűlölet is izgatta. Megtudta, hogy az őcsémhez írott egyik levelemben róla olyan kijelentést tettem, hogy István gróft rendszeresen kifosztja, azonkívül raffinátl gazembernek is neveztem, ezért feljelentést tett becsületsértésért a bécsi bíróságnál. A pör eredménye az lett, hogy kölesönös becsületsértésért mindkettőnket megbüntetőt a bíróság.

— Lukácsy tudta, hogy István grófnál van egy vagyonokat érő családi ékszerem. Rábírtta hát őcsémét, hogy azt ne adja ki. Erre pert indítottam, a melyben Lukácsy valótlanosságokat halmozott össze és lehetetlenné tette, hogy bizonyítékait provokálhassam. Ilyenformán jobb tudomása ellenére egy olyan bírói döntést erőszakolt ki, a mely megállapítja azt a hihetetlen tényt, hogy a 60.000 korona értékű családi ékszert 3000 koronáért eladtam az őcsémnek.

Innen kezdve egyre-másra indította meg a lehetetlennél lehetetlenebb testvérpöröket, majd rágalmozó állításaival a családot r. g. huszéves ügyvédjétől, Gyurkovich Gyula dr.-tól is elidegenítette, ezt is azzal a céllal, hogy működését senki se ellenőrizhesse. Ilyen előzmények után a gyűlölködés teljes mértékben megindult a testvérek között.

— Lukácsy végső csapást akart mérni családkra. Budapesten, a Vizivárosi temetőben van családunk sírboltja, amelynek felállítása 280.000 koronába került és műkincsei valósággal látványossággá tették. Ebben a sírboltban pihen a nagyhirű Alvinczi tábornagy, az utolsó nemesi fölkelés parancsnoka, a Gyulay-család közeli rokona is. Atyánk, Gyulay tábornok halálós ágyán azt az akaratát jelentette ki, hogy vigyék a budai sírboltba, mert hazai földben akar pihenni.

— Lukácsy egyre azzal ijesztgette István gróft, hogy Budán a sírboltot betörők fenyegetik és ezzel rábírtta, hogy a drága műkincseket, a történelmi ereklyéket vitesse ki ausztriai birtokára. En természetesen tiltakoztam az ellen, mire Lukácsy valóságos vandalizmussal szétromboltatta a sírboltot, letörtette a szobrokat és mindent elvitetett külföldre. Ez mind csak azért történt, hogy a sírbolt fölött való rendelkezési jog tárgyában nagy pert indithasson, amelyben a család minden, a legitimebb történetét is feltárja és ezzel engem olyan védekezésre bírjon, amely az ő hite szerint a kibékülést egyszersmindenkorra lehetlenné teszi. De rosszul számított, mert időközben leleplezték Lukácsyt és megszűnt a testvéremmel való érintkezésünk akadályja. Most végre sikerült nekem és ügyvédjeimnek az új jöszágkormányzó útján felvilágosítani István gróft arról, hogy nem a testvér volt az, aki ellene intrikált, aki őt támadta és zsarolta, hanem mindketten egy telhetetlen ember áldozatai voltak. Most már remélem, nem lesz akadályja annak, hogy a családi viszály megszűnjék.

— Szükségesnek tartom még elmondani, hogy abban az időben, amikor mindenkü üldözött, amikor Lukácsy mesterkedései következtében magamra maradtam, csak egy ember volt az egész családomban, aki ritka nemeslelkűséggel segített, pártolt és nem engedte, hogy az üldözések tönkretessenek. Ez az ember unokafivérem, Edelsheim-Gyulay Lipót gróf volt, az ismert emberbarát, aki örök hálára kötelezett le.

— Mindaz, amit elmondtam, okmányszerűleg bizonyítható tény. Hivatkozom e tekintetben a család ügyvédjére, Gyurkovich Gyula dr.-ra, az újabb perek, különösen a botrányos sírbolt-ügy tekintetében pedig mindent igazolhatnak Heissler Árpád dr. és Petrik Aladár dr. ügyvédek, akik az üldözés idejében ritka buzgalommal támogatták igazságos ügyemet.

— Most már csak idők kérdése a kibékülés. Ügyvédem Petrik Aladár dr. a napokban Jármy Istvánnal, az új jöszágkormányzóval, a család rokonával, aki Lukácsyval szemben tanusított energikus eljárásával családunkat hálára kötelezte, megtárgyalta a kibékülés lehetőségét. Jármy dr. jelenleg épen ebben a tárgyban István grófhoz utazott. Remélhető, hogy ezek után megszűnik az áldatlan hare.

Hát ezek meglehetősen súlyos dolgok. De talán sikerülni fog leszállítani a kellő értékre.

Kicsoda Gyulay Adolf gróf?

Mindenekelőtt nézzük, ki is ez a Gyulay Adolf gróf? Ezt az embert, aki az ősi Gyulay grófok bátyjaként szerepelt, tulajdonképen Javorzik Adolfnak hívták és feltestvére, mostohatestvére István és Samu grófoknak. Az öreg grófnak egy házasságon kívül született gyermeke, akit néhai Gyulay Sámuel gróf örökbe fogadott és aki az öreg gróf halála után hat hónappal királyi kegyelemből kapta meg a grófi címet. Adolfot az öreg gróf nem szerette és végrendeletében kitagadta és köteles részre szorította. Köteles részül a sárafalvi birtok egy része jutott volna neki. Adolf gróf, hogy az örökhagyó rendelkezését megkorrigálja és hogy ugyanannyit kapjon, mint a másik két fiú, ekkor a becsületjárás során egész alacsonyra becsülte meg ezt a birtokot, hogy az árvaszék véleményét befolyásolja. Ez sikerült is neki és a törvényszék kötelesrész képen az egész sárafalvi birtokot, amelynek körülbelül másfélmillió korona volt az értéke, odaitelte Adolf grófnak.

En, amikor láttam Adolf gróf eljárását, amely testvérenek megrövidítésére irányult, közbeléptem és új becsüt akartam kérni. Adolf gróf ekkor megijedt. Odajött hozzám és egyezséget ajánlott. É szerint ő visszaadja István grófnak a sárafalvi birtok egy részét, egy tanyát, én pedig ezzel szemben álljak el az új bírói becsülettől. Ráállottam az egyezésre és így István grófnak szereztem egy birtokot, amely ötszázezer koronát ért meg. Amit Adolf gróf a testvérek közti megállapodásról elmond, abból egy szó se igaz. Az igazság az, hogy Adolf gróf a kiskorú István vagyonából fél millió koronát megakart szerezni.

Ez 1893-ban történt. Ettől az időtől fogva Gyulay Adolf gróf gyűlölt engem. Ez a gyűlölete később még fokozódott. Rendkívül könnyelmű ember léte csakhamar nyakára hágtott egész vagyonának. Ekkor folyton kért az őcséttől. Arra hivatkozva, hogy ő az osztokodásnál megrövidülést szenvedett, egyre nagy összegeket kért tőle. István gróf, aki egyike a legőszívűbb embereknek, adott is. Hol 25000, hol negyvenezer, hol harmincezer koronákat. Egy ideig szótlanul néztem a dolgot, mikor azonban az adott összeg a kétszázezer koronát elérte, közbeléptem. Felvilágosítottam a gróft arról, hogy fivéri kötelességének eleget tett már. A gróf hallgatott is reám és a legközelebbi váltó aláírását megtagadta. Ez 1905-ben történt.

Adolf gróf, aki tudta, hogy az én kezem működik a dologban, szörnyü dühre lobbant. Sértő tartalmu levelet írt István grófnak, amelyben azzal rágalmozott meg, hogy én hűtlenül gazdálkodom és kifosztom István gróft. Ezt a levelet volt gazdám eljuttatta hozzám és én bünvádi feljelentést tettem Adolf gróf ellen a bécsi törvényszéken. A törvényszék Adolf gróft rágalmozásért négy heti fogházbüntetésre ítélte. A lapok ezt annak idején meg is írták.

Adolf gróf ekkor megtört. Lejött Aradra és sirva kért, bocsássak meg neki, és hogy tegyem felmentését lehetővé. Írásos nyilatkozatot adtam, hogy megbocsátok neki és nem kívánom megbüntetését. Adolf gróf meglebbezte az ítéletet, a felettes bíróság pedig büntetését az én nyilatkozatom alapján négy napi fogházra változtatta át. Ekkor kegyelmi kérvényt intézett Ő Felségéhez a büntetés elengedése iránt, amely kegyelmi kérvényt én is aláírtam. Ilyen ellensége voltam én neki! Ő Felsége a büntetést kegyelmi uton tényleg elengedte.

A sárafalvi birtok.

Amit a sárafalvi birtokról Adolf gróf összevissza beszél, az nem fedi a valóságot. Igaz, hogy István gróf nem vette meg a birtokot, nehogy őcse Adolf gróf később szemrehányást tegyen neki, hogy felhasználta szorult helyzetét és segített őt tönkretenni, de különösen azért nem — és ezt én tanácsoltam neki — nehogy újabb alapja legyen a további kéréseknek. Mikor aztán Löfflerék megvették a birtokot, akkor nem volt akadály, hogy az ősi ingatlant visszavásárolják. Ez meg is történt és 500.000 koronáért megvették a birtokot. Löfflerék nyomban kibérelték igen előnyös feltételek mellett. Őt és fél százalék bért fizettek utána. Hogy milyen jó vétel volt ez, — amelyről Adolf gróf úgy nyilatkozik, hogy 160.000 koronával károsítottam meg gazdámat — bizonyítja az a tény, hogy egy évvel később 1906-ban Löfflerék 600.000 koronáért, tehát százezer koronával drágábban vásárolták meg tőlünk a sárafalvi ingatlant. Százezer korona nyereséghez juttattam tehát István gróft, aki nagyon meg volt elégedve és fényesen megjutalmazott.

A budai sírbolt.

Amennyire hü és a tényeket megfelelő Adolf gróf eddigi előadása, ugyanolyan való az is, amit a vizivárosi sírboltról mond. A vizivárosi temetőben van a családi sírbolt, amelyben Gyulay Sámuel gróf pihen. A sírboltot tizenöt év óta István gróf tartja fenn egyedül, ő restauráltatta, sok ezer koronát költött rá, a családtagok közül kivüle senki sem törődött vele. István gróf egyszerre elhatározta, hogy miután ő állandóan Ausztriában tartózkodik, a kápolnát a benne levő műkincsekkel és csontokkal együtt elviteti alsóausztriai birtokára. A sírbolt áthelyezésére a főváros tanácsa az engedélyt meg is adta neki, a csontok elviteléhez azonban az összes családtagok beleegyezése szükséges. Nem is emelt ez ellen kifogást egyikük sem, Adolf gróft kivéve. Adolf huszezer, majd később tizezer koronát követelt a beleegyezésért. István gróf kijelentette, hogy nem akar üzérkedni édes atyja csontjaival és a főváros tanácsához fordult az engedély elnyerése végett, itt azonban elutasították, a belügyminiszter pedig, akihez felebbeztünk, perre utasított. Ez a per most is folyik a budapesti polgári törvényszék előtt.

Az Edelsheim Gyulay „rokonság.”

Gyulay Adolf gróf az „unokafivéréről“ Edelsheim Gyulay Lipót grófról beszél. Ez a rokonság csak Adolf gróf fantáziájában van meg. Csupán névrokonok ők, de nem vévrokonok. Ezt a rokonságot már az öreg Edelsheim Gyulay gróf megtagadta, akit Adolf gróf felkeresett. Ez alkalommal atyja összes rendeleteit felvette, Edelsheim Gyulay nagyon feldühödött ezen a közeledésen és kereken kijelentette:

— Merken Sie es sich, wir sind keine Verwandten! (Jegyezze meg, mi nem vagyunk rokonok.)

És mikor Adolf gróf továbbra is bizonyít-

gatta rokoni érzelmeimet, egyszerűen értékre adta, hogy nem ér rá öt többé fogadni.

Adolf gróf azt is állítja, hogy én idegenitettem el a fivérek egymástól. Ez nevetséges. István gróf állandóan Bécsben lakik, Adolf gróf pedig Amstettenben lakott évek hosszú során, amely Bécsből másfél órányira van. Hogyne érintkezhetek volna egymással. És én, aki Aradon lakom és egy évben mindössze kétszer érintkeztem a gróffal én idegenitettem volna el őket? Az eltávolodás azért történt, mert István gróf nem győzte fivéreit, de különösen Adolfot, pénzzel, Adolf gróf teljesen tönkrement és most száz forint appanást kap István gróftól.

Ez az ember, aki most felhasználta az alkalmat, hogy gyűlöletét ellenem kifejezésre juttassa, állítólag „gazembernek”-nek nevezett és én ezért nem kértem volna tőle elégtételt. Főlőlegesen mondanom, hogy ez éppoly valótlan, mint a többi, amelylyel „Az Est” két oldalát töltötte meg.

Felkértem annak közlésére, hogy a tegnapi „Az Est”-ben megjelent Gróf Gyulay-Lukácsy cikkben előfordult Löffler Jakab, nem azonos az aradi Löffler Jakab fakereskedővel.

IRODALOM ES MUVESZET.

A színház műsora:

Szombat: Szent liget, vigjáték. A) bérlet. **Vasárnap:** Dlután mérsékelt helyárrakkal: A balkáni hercegnő, operett. Esti rendszer helyárrakkal: Cigánybáró, operett. B) bérlet.

A szent liget.

(Vigjáték három felvonásban. Írta: Flers és Cuillovet. Bemutató előadás.)

A legelmébb francia satirikusoktól, A király zseniális szerzőitől mutatott be a színház egy telivér vigjátékot. Páris, a világmetropolis minden rendű és rangu alakja, a francia közélet összes groteszk visszása meg-elevenedik a szerzők pompás darabjában. Nincs a francia közéletnek olyan megnyilatkozása, amire ne volna a szerzőknek valami satirikus aperçüje. Politika, irodalom, művészet, mind kap valami fullánkesipést és a nagyképű bürokratizmust épp úgy levetik, mint a hogy nem kiméli a becsületrendre pályázó írónót, satirajukkal befurakodnak a köztársasági elnök környezetébe, vágnak egyet a franciák oroszimádásán és csipkedéseiktől nem menekül meg senki, akinek csak némi szerepe is van a mai francia társadalomban.

A szent liget a kiváló szerzők nagy irodalmi értékű, elejétől végig mulatságos, szellemességű duzzadó darabja és régen láttunk ilyen kitűnő vigjátékot, melynek fenntartás nélkül juttathatnánk az elismerést.

Sok epizóddal tarkítva a darab meséje röviden az, hogy egy vagyonos fiatalembernek irodalommal foglalkozó felesége meg szeretné kapni a becsületrendet. Ennek eléréséhez az ut a szépművészetek igazgatójának feleségén keresztül vezet. A feleség ráveszi férjét, hogy udvaroljon az igazgatónak, amibe a feleségébe halálosan szerelmes férj csak nehezen megy bele. De bele megy, még pedig annyira, hogy fülig szerelmes lesz az asszonyba. A feleség megkapja a férj hütlenségének jutalmául juttatott becsületrendet, amiben azonban már nem talál örömet, mert cserébe a férjét kellett feláldoznia. Nagyon természetesen szépen kibúrnak a házastársak és sutba kerül a becsületrend.

Igy szárazon elmondva a darab meséje csak halvány refleksze a ragyogó eredetinek. Csupa ötlet, elbűvölő szellemesség lengi át a darabot, melynek minden helyzete, minden mondása elementáris erővel hat. Vég nélküli kacagás kíséri a darabot és a pompás előadást, mely fényes sikerrel juttatta diadalra a kitűnő darabot.

Nebéz minden egyes szereplő excelláló játékát külön-külön méltatni. Kivétel nélkül első rangot produkáltak Novák Irén, Zalay Margit, aki meglepetésszerűt produkál, Heltay

Jenő, Delly Lajos, Várnay Jenő, Beregi Sándor, aki nagyszerű kabinetalakításával aratott fényes sikert.

Gyorsan perdülő, kitűnően rendezett előadásban került színre a szent liget, melynek szellemességében még sokszor lesz alkalmunk gyönyörködni. H. G.

* **Szende Pál dr. Aradon.** A Kölesey-egyesület és az aradi O. M. K. E. közös vendége szombaton délben érkezik Aradra, hogy délután 5 órakor a városházán megtartsa felolvasását az irodalom és a társadalom kapcsolatairól. Ki fogja mutatni az irodalomtörténet fonalán napjainkig, hogy az irodalmi irányokban beállott változások mindig kapcsolatban vannak a társadalom gazdasági és politikai szervezetében beállott változásokkal és így a költői és prózai termelés öntudatosan vagy öntudatlanul, vagy előmozdítja valamely társadalmi átalakulás vagy forradalom létrejöttét, vagy pedig megszilárdítja a mindenkori társadalmi rendet. Szende Pál országosan ismert sokoldalú egyénisége társadalmunk különböző köreiből keltett érdeklődést szombati felolvasása iránt. Este tisztelői a Központi Szálló külön helyiségében vacsoráznak vele.

* **A koldusleány.** Érdekes színházi eseményben lesz része a publikumnak a közel jövőben. A színház most készül néhai Sperber Vincének, az ismert zeneszerzőnek három felvonásos romantikus operettjére a *Koldusleányra*, melynek irodalmi értékű librettóját *Kosztolányi Imréné* a talentumos írónő írta. Az érdekes operettet komoly ambícióval készíti elő a társulat és *Szendrey Mihály* áldozatkész bőkezűséggel állítja ki a helyi szerzők darabját.

* **Filharmoniai hangverseny.** A harmadik bérleti filharmoniai hangverseny, mely vasárnap f. hó 5-én délután 5 órakor fog megtartatni a Fehér Kereszt nagytermében, szokatlanul nagy érdeklődést keltett. Legalább az utóbbi hetekben hallott számos kiváló szólista után alig várható volna az ember olyan élénk keresletet a jegyek iránt, mint amint már eddig is mutatkozott. De magyarozatát leli a körülmény először abban, hogy az utolsó filharmoniai hangverseny dec. 11-én, már jó régen volt, s hiába, aki egyszer meghallgatta az aradi filharmonikus egyesület 60-70 főnyi zenekarának gondos munkával betanult összjátékát, az bármilyen szólista mellett sem feledkezik meg az ensemble nyújtotta művészi élvezetről. A jelen esetben tetézi az érdeklődők kíváncsiságát a műsoron levő piece de resistance, a Hatodik (Beethoven Pastorale szinfóniája), melyen kívül még Goldmark Sakuntala nyitányát, Massenét Nápolyi jeleneteit és Dvorzák Szláv táncait adja elő Zellner Sándor karnagy vezetésével a zenekar.

* **A Nyugat.** Ignó, Osvát Ernő és Fenyő Miksa szerkesztésében megjelenő kitűnő szépirodalmi és kritikai folyóirat február 1-én megjelent számának tartalma: Elek Artur: Előszó (a Nyugat lyrai anthológiája előtt.) Szini Gyula: Shaw margójára. Ady Endre: Vitéz Mihály ébresztése (vers.) Móricz Zsigmond: Az isten háta mögött (Regény III.) Ambrus Zoltán: Tolsztoj és kritikái (második közlemény.) Halász Imre: Egy letűnt nemzedék (tizedik közlemény: Deák Ferenc IV.) Jász Dezső: Symposion (novella.) Tersánszky Józsi Jenő: Versek. Bán Ferenc: Szerdától-szombatig (Regény III.) Kosztolányi Dezső: Őszi koncert (vers.)

Figyelő: Halász Imre: Kaas Ivor báró. Ignó: Ugron Gábor. Szép Ernő: Petőfi levelei. Fenyő Miksa: A rajongó Bolzay-lány. Lengyel Menyhért: Karonyó. Lengyel Menyhért: Hájó Sándor: Fiúk és lányok. Ujfalussy W. Ödön: Karin Michaelis: A veszedelmes kor. Jász Dezső: „Der junge Schumann.” Jász Dezső: Kerpely és Godowsky. Bálint Aladár: Anthes-Tristan. Csáth Géza: Nádor Mihály és

Szirmay Albert. Csáth Géza: Zágon Vilmos Géza. Karinty Frigyes: Sik Sándor: Szembe a Nappal. Lengyel Géza: A Kéve kiállítása. Nagy János: Barkóczy báró dicséreti. A Nyugat hírei. A Nyugat főkarnatársai: Ady Endre, Ambrus Zoltán, Babits Mihály, Hatvany Lajos, Móricz Zsigmond. A „Nyugat” előfizetési ára: egész évre: 20 korona, félévre 10 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: V. Méréget-utca 9. Mutatványszámot kívánatra díjtalanul küld a kiadóhivatal.

* **Képvásárlás.** Tömör János aradi háztulajdonos ezer koronáért vásárolta meg ma a Weisz Leó „vegyes tárlat”-án kiállított *Velencei gyümölcsáros leány* című festményt, amely Hovo Stefanov mester egyik remeke. Ugyancsak Tömör birtokába került Charier elsőrendű női tanulmányfeje és *Tölgyes* „Vitorlások” című értékes vászna. A gazdag tárlat díjtalanul tekinthető meg. 6951.

* **Az Uránia** művészi kápsorozatába fényesen illeszkedik bele az új műsor, mely szerencsés kézzel van összeválogatva. Szerepel ezen a műsoron minden újdonság, amit az utolsó napok a kinematografia terén csak produkáltak. Új felvétel készült a csodás szépségű *Chioggióról*. Olaszországnak erről a buja természeti szépségekben gazdag vidékéről. Mesés színpompában tárulnak elénk *Nippon* napsugaras tájai. Minden elbűvölő csodái, buja flórája, egzotikus élete, mind színes képben jelennek meg előttünk a vásznon. Hatalmas drámák a legképeletesebb művészi előadásban kerülnek színre. A *rabszolga*, az *apa hegédje*, a *szerelmek és szabadság* mind egy-egy remeke a színjátszásnak és a kinematografiának. Új és kacagtató bohózatok egész sorozata gyönyörködteti még a nézőt, igazolva, hogy az *Uránia* igazgatósága mindenkor a közönség izlésének megfelelő műsorról lép a publikum elé. 175

* **Karenin Anna az Apolló-színházban.** (Dráma. Tolstoj Leó gróf regénye után írta Guiraud.) Tolstoj remekművét, Karenin Annát, mely valamennyi kulturnemzet színpadján nagy sikert aratott, holnap, szombaton mutatja be az Apolló-színház a legelőkelőbb párisi színház előadásáról készített mozgófényképfelvételekben. Az Apolló színház — bár nagy anyagi áldozatok árán — a nagy koncepcióju dráma legképeletesebb s legképeletesebb főképletét szerelte meg s így a szombati premier elsőrangú műelvezetést fog nyújtani. A színház vezetősége nagy előkészületeket tett a holnapi bemutatásra. A darab történetét dióhéjban itt ismeretjük: Wronszky gróf gárdatiszt mélyen beleszeret Karenin gróf feleségébe, Annába. A szerelmek azonban reménytelen. Anna visszautasítja egy estélyen. Anna farkos-szelő turfom is visszautasítja Wronszkyt, aki erre eszevesztett tempót vesz akadályversenyen, lebukik és megszabesül. Anna egy rémült sikolylyal elárulja magát. Karenin elvezeti feleségét a versenyterre és otthon sulyos szemrehányásokkal illeti. Anna bevallja, hogy szereti Wronszkyt. Ingerült jelenet következik. A férj dühösen támad Annára, aki elhagyja a házat. Anna mégis csak elszakad a férjétől. Wronszkyval boldogan él együtt Velencében. De Wronszky, aki otthagytta a gárdát, nagyon vágyik vissza a katonaelethez. Visszamennek tehát Pétervárra azzal tervvel, hogy Karenint majd válásra bírják. Karenin végre beleegyezett a válásba, de az állhatatlan Wronszky akkora már elhidegült Annától és titokban másnak udvarol. Anna reménytelennek látja életét, megható bussut vesz a kis fiától és a villa mellett elhaladó gyorsvonat elé veti magát. 177

A meggyilkolt őrmester.

— A bűnös jó barát. —

Távirati tudósítás.

Arad, február 3.

Megirtuk, hogy a budapesti Mária-Terézia laktanyában rejtélyes körülmények között, súlyos sérülésekkel találták meg Gram Hermann zenekari őrmestert. Első pillanatban azt hitték, hogy öngyilkosságot követett el. A későbbi vizsgálat azonban kiderítette, hogy az őrmester nem lett öngyilkos, hanem idegen kéz ölte meg. Tegnap az őrmester, anélkül, hogy eszméletre tért volna, a XVI. helyőrségi kórházban meghalt. A gyilkosság első gyanúja Gram szeretőjére irányult. A leányt a rendőrség kihallgatta, s ezután szabadonbocsátották, mint-hogy a legcsekélyebb terhelő momentum sem merült fel ellene. A helyőrségi kórház orvosainak az volt a véleményük, hogy a gyilkosságot csak férfi követhette el. A hadbíró ma a szerencsétlenül járt őrmester szolgáját hallgatta ki. A szolga szenzációs vallomást tett. *Gram őrmestert meggyilkolták*, a gyilkosságot pedig állítólag egy zenekari káplár követte el, akit szerdán hajnali öt órakor véresen láttam kisorsrani az őrmester szobájából. A nevét nem tudja, de felismerem.

Budapestről jelentik éjjel: Mint az esti vizsgálat megállapította, a gyilkos nem valami káplár, hanem a megölt ember egyik legjobb barátja, *Smiedek Mihály* őrmester. A jelzett napon ugyanis Gram és Smiedek együtt mulattak egy nővel a kaszárnya közelében levő kávéházban. Hajnal felé eltávoztak és bement a kaszárnyába a két jó barát. Egy óra múlva Smiedek bement az egyik legényszobába, ahol rendkívül izgatottan viselkedett.

— Mi bajod neked? — kérdezték a nyugtalan embertől.

— Nincs semmi bajom, — mondta — csak nagyon fáradt vagyok, mert most jövök egy közelben lakó nőtől, aki megkínzott.

Ezt Smiedek azért mondta, hogy az alibiét bizonyítani tudja, ha Gram meggyilkolásának vádjá ellene irányulna. Ugy látszik, akkor ölte meg szerencsétlen bajtársát, akit nemsokára ez eset után eszméletlen állapotban, haldokolva találtak.

A rendőrség és a katonai hatóság széleskörű nyomozást indított. Kihallgatta az összes környékbeli nőket, akik azt vallották, hogy a jelzett időben Smiedek nem volt náluk. Minthogy az őrmester ellen rendkívül sok terhelő adat gyűlt össze, ma este letartóztatták.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ A Magyar Jogászegyesület április 30-án Aradon teljes ülést fog tartani. Ez elsőrangú jogi eseménynek készül, mert ugyanakkor Nagy Ferenc dr. ny. államtitkár A bíró címmel rendkívüli figyelmet érdemlő előadást fog tartani. Az előadás és a gyűlés előkészítése céljából a napokban Aradra érkezik Gyomai Zsigmond dr., A jogállam szerkesztője.

§ Ügyvéd és járásbíró egymás ellen. A temesvári királyi ítélőtábla büntető tanácsa ma igen érdekes ügygel foglalkozott, amelynek központjában Ciupe Aurél dr. lugosi ügyvéd és Mihályi Sándor lugosi járásbíró állanak. Az ügy előzményei a következők: Ciupe Aurél dr. lugosi ügyvéd egy alkalommal a lugosi Korszó-kávéházban ülve, a helyiségbe belépő Mihályi Sándor járásbíró az asztalhoz invitálta, de ez a meghívást reprodukálhatatlan durva sértésekkel visszautasította. Emiatt Ciupe dr. provokálta a járásbíró, aki a sértésekért bocsánatot kért. Ezen incidens után a bíró és ügyvéd között mindinkább kiélesedtek az ellentétek, olyannyira, hogy Ciupe Aurél dr. fegyelmi feljelentést tett Voj-

nich Guidó lugosi törvényszéki elnöknel Mihályi Sándor ellen s a feljelentésében a járásbíró azzal terheli, hogy ő vele szemben tendenciózusan jár el, ügyfeleit durván sértegeti, ellenfeleivel összebeszél, bírói hatalmának tekintélyével ügyfeleit igazságtalan egyezségekre kényszeríti s eljárása egyáltalán olyan, amely a bírói állás méltóságának és tekintélyének öregbitésére nem alkalmas. Ezen feljelentés folytán megindult a fegyelmi eljárás Mihályi Sándor járásbíró ellen, amely felmentéssel fejeződött be. Ekkor Mihályi Sándor járásbíró rágalmazás vétsége miatt panaszt emelt Ciupe Aurél dr. ügyvéd ellen s a lugosi királyi törvényszék Ciupe drt ötszáz korona pénzbüntetésre ítélte. Ezen ítélet ellen a királyi ügyészség fegyelmi büntetés kiszabása érdekében felebbezést adott be s a vádlott is felebbezett. A mai tárgyaláson Répászky Béla dr. főügyész helyettes emelt szót s arra kérte a táblát, — hogy tekintettel arra, — hogy Ciupe dr. minden ok nélkül támadta meg az igazságszolgáltatás egyik tagját és mint ügyvéd jól tudhatta, hogy milyen következményekkel járhat a bíróra nézve a fegyelmi eljárás megindítása, az elsőbírói ítéletet változtassa meg és az enyhítő szakasz alkalmazása nélkül fegyelmi büntetést szabjon ki. A királyi ítélőtábla hosszas tanácskozás után az elsőbírói ítéletét megváltoztatta és Ciupe Aurél dr. büntetését kétszáz korona pénzbüntetésre leszállította. Ezen ítélet ellen a királyi főügyész az enyhítő szakasz alkalmazása miatt, vádlott és védő a büntetés kiszabása miatt semmisségi panaszt jelentettek be.

Mit kívánnak a horvátok?

— Náway alelnök nyilatkozata. —

Távirati tudósítás.

A horvát nyelv jogai.

Budapestre küldött horvát képviselők (a tizenkét koalíciós képviselő kivételével) tegnap és ma beható tanácskozásokat folytattak, a melyeken a horvát nyelv jogaival foglalkoztak. Az új horvát képviselők ugyanis, éppen úgy, mint a régi koalíciósok ragaszkodnak az 1868: XXX. t.-c. 59. szakaszában körülírt jogukhoz és mielőtt elfoglalják helyüket a Házban és kormánytámogatásra vállalkoznának, garanciát követelnek arra nézve, hogy az elnökség korlátlanul elismeri a horvát nyelv jogait és bármely címen történő horvát nyelvű felszólalást is meg fog engedni.

Ma délelőtt több órán át tartó tanácskozás volt a Continental szállodában, a melyen az összes horvát képviselők résztvettek és a melyen szabatosan megállapították annak az ultimátumnak a szövegét, a melyet a bán utján a miniszterelnök elé fognak terjeszteni.

A mostani országgyűlésen tavaly december 1-én lett aktuálissá a horvát nyelv kérdés, a mikor az indemnitás vitájánál két-három horvát képviselő horvát nyelven szólalt fel. Ekkor Lukinics képviselő hosszabb horvát beszédjét Berzeviczy Albert elnök megszakította és kijelentette, hogy a horvátok horvát nyelvű felszólalásának törvényszerű jogait elismeri, azonban ha olyan törekvésekkel találkozunk, a melyek által a horvát képviselők horvát szólásjoga a magyar képviselőház tárgyalásainak gyakorlati lehetőségeit és magyar jellegét veszélyeztetné, akkor az elnökség kénytelen volna a horvát nyelven való szólhatóság senkitől tagadásba nem vont jogának szemben a Ház tanácskozásának gyakorlati lehetőségével és magyar jellegével megfelelő határokat szabni.

Náway Lajos, a képviselőház alelnöke a következőket mondta:

— Abban a nyilatkozatban, a melyet én az elnöki székéből a képviselőház december elsején tartott ülésén Popovics Sándor beszédére tettem, határozottan kijelentettem, hogy a horvátoknak az 1868. évi XXX. t.-cikk 59. §-a alapján joguk van horvátul is beszélni. De hangsúlyozni kívántam, hogy arra való tekin-

tettel, hogy a képviselőház elnökei nem értenek horvátul, a horvát képviselőknek, törvényben biztosított joguk dacára is, lehetőleg tartózkodniuk kell a hosszabb és tömeges horvát beszédektől, a melyeknek ellenőrzése ugy a Házra, mint az elnökségre lehetetlen. Ezek előrebocsátásával arra kértem a horvátokat, hogy jogukat úgy gyakorolják, hogy ezzel kizárják az a tény, hogy egyrészt a magyar nemzet mindenkor tisztelgetben tartja a horvátok törvényben biztosított jogait, másrészt azonban elszánt szigorúsággal ragaszkodunk a magyar törvényhozás magyar jellegéhez és ahhoz, hogy a Háznak ügyvitele és tárgyalása kizárólag magyar nyelven történhetik.

En ahhoz a nyilatkozatomhoz, a melyet az indemnitás tárgyalásakor tettem, feltétlenül ragaszkodom és sem ahhoz hozzátenni, sem attól elvenni nem kívánok semmit.

Mint Budapestről jelentik, *Pejacsevich* Tivadar gróf holnap az ülés előtt fel fog szólalni és kijelenti, hogy a horvátok ragaszkodnak ahhoz a jogukhoz, hogy bármilyen terjedelemben horvátul beszélhessenek.

Náway kifogja újból jelenteni, hogy senki sem akarja a horvátok jogait megnyírni, de az ellenőrzés miatt szükséges, hogy minél szűkebb térre szorítkozzanak a horvát beszédek.

Zazworka Justhéknál.

Budapestről jelentik: *Zazworka* Antal az osztrák képviselőház alelnöke ma megjelent a képviselőházban és hosszasan elbeszélgetett a magyar parlamenti vezérferfiakkal. Először *Kabos* Ferencet, a Ház alelnökét kereste fel, azután *Justh* Gyulával kívánt megismerkedni, akinek *Huszár* Károly mutatta be. Élénk eszmecsere indult meg közöttük, melynek során *Justh* szóbahozta az osztrák delegáció dolgát és megkérdezte, hogy az osztrák delegáció minő magatartást tanúsít a hadügyi követelésekkel szemben. *Zazworka* így felelt:

— Abban a reménységben jöttünk Budapestre, hogy itt a magyarokban segítőtársakra akadunk a túlzott katonai követelések visszautasítására.

— Sajnos azonban — válaszolta *Justh* Gyula — mi csak azt tehetjük, ami éppen Ausztriának tetszik. Itt van például a készfizetések kérdése. Tízbe maga megállapította, hogy csak odáig mehetünk, ameddig önök odaát engedik. A delegációnak az én pártom egyébként is kisebbsége. A hadügyi költségek megszavazása vagy visszautasítása nem tőlünk függ. *Zazworka* erre igen udvarias, de kitérő választ adott.

Aztán arról volt szó, hogy az illetékes férfiak barátságos érintkezése mégis megjavíthatná a két állam népei között a viszonyt. *Justh* mindjárt meg is hívta *Zazworkát* ma estére a *Justh*-párt körébe és az osztrák képviselőház alelnöke a meghívást szívesen elfogadta, este megjelent a pártkörben, a hol *Justh* beszédrel üdvözölte. *Zazworka* válaszában a cseh és magyar törekvések azonosságát hangoztatta.

Ezután hosszabb ideig elbeszélgetett a képviselőkkel.

Az élesdi mandátum.

Budapestről jelentik: A Kuria első választási tanácsa ma folytatta az élesdi mandátum ellen benyújtott petíció tárgyalását. A Kuria a jövő pénteken hirdeti ki határozatát.

Kossuth Barabásért.

Budapestről jelentik: *Kossuth* Ferenc táviratot intézett ma a szilágyosmlyói választókhoz, amelyben arra kéri őket, hogy szavazatukkal a függetlenségi párt jelöltjét, *Barabás* Bélát támogassák.

HIREK.

Zárdába csukott menyasszony.

— Szülők harca a gyermekükért. —

Távirati tudósítás.

Arad, február 3.

Tihanyi Kálmán upesti keztyükereskedő szerelmes lett Almási Pál upesti mérnök és építészvállalkozó tizenhét éves leányába *Katalinba*. A fiatalember ezélt háromnegyed évvel megkérte a leány kezét. A szülők eleinte beleegyeztek a házasságba, később azonban megdöntötték a dolgot s tudára adták a fiatalembernek, hogy nem szívesen látják a házuknál.

A szerelmesek azonban dacoltak a szülők ellenkezésével. A jegyepár titokban találkozott és levelezett egymással. Amikor ezt Almási megtudta, leányát egy rokonához küldte Fülekre. A leány semmiképen sem tudott beleegyezni abba, hogy szerelmesétől elszakítsák. Néhány nappal ezélt megszökött Fülekről és Budapestre jött, ahol már várta őt az előre értesített vőlegény.

A leány eltűnését Füleken csak jó sokára vették észre. Amikor még este sem tért vissza Katalin a rokona házába, rosszat sejtve keresni kezdték, s tüve tették érte az egész Füleket. Sehol sem találták. Azonnal táviratoztak az apának, aki tegnap megjelent a budapesti főkapitányságon és detektiveket kért, hogy a leányát felkutassák. A detektivek két-napi keresés után a szerelmes párt Ujpesten megtalálták.

A leány vőlegényével és Vadász Pál dr. upesti ügyvéddel ma délután négy órakor épen az árvaszékhöz készült, hogy apja ellen hatósági oltalmat kérjen, amikor a városháza előtt a detektivek elébe álltak és a leányt az upesti kapitányságra kísérték. A leány maga is, de különösen Tihanyi és Vadász dr. hevesen tiltakoztak az ellen, hogy a detektivek a leányt beakisérjék, a detektivek azonban nem vették figyelembe a tiltakozást.

Az upesti kapitányságról értesítették az apát, hogy a leánya megkerült. Almási megjelent a rendőrségen és leányát zárt bérkocsiban Óbudára vitte, ahol a Kis-celli uton levő *Jópásztor-zárdában helyezte el*. A leány most ott van.

Tihanyi kijelentette, hogy az árvaszéknél mindent el fog követni, hogy a leányt a zárdából kiszabadítsa.

— Időjárás. Az aradi meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 4-én az időjárás: Fagypontról körüli hőmérséklet, sok helyütt csapadék, szeles.

— A király Budapesten. Bécsből jelentik: A király e hó 8-án, szerdán d. u. 1 órakor indul el Bécsből és 5 óra 15 perckor érkezik meg Budapestre a nyugati pályaudvaron. A király kíséretében lesznek: Paar gróf főhadsegéd, Bolfras báró gyalogsági tábornok, Mansano gróf őrnagy szárnysegéd, Hoyos gróf őrnagy, Horty korvettkapitány, Daruváry kabinetfőnök, Kerzl dr. udvari orvos, Margutty alezredes és a katonai kancelláriából Bartha alezredes, Láng kapitány, Imecs udvari titkár, Fischer, a kabinetirodából Nagy báró, Pápay, Nepalek expeditőr és Maresch udvari számtanácsos. A király budapesti útja eredetileg már február 4-ére volt tervezve, de részben a hideg idő miatt, részben pedig mert a delegációk tanácskozásai hosszabbra nyulnak, mint gondolták, az elutazást pár nappal elhalasztották, hogy így a király a delegációk ülésének végéig Budapesten maradhasson.

— Liga — a flirt ellen. Párisból mosolyt fakasztó mozgalom híre érkezik. A kormány megbizta Beranger szenátort, hogy szervezzon ligát a flirt ellen. Ugyanis a párisi hölgyek olyan rendkívüli módon, olyan föltűnően hódolnak ennek az izgató szerelmi sportnak, hogy a kormány — talán az előkelőbb szülők kivánságára — utasította Beranger szenátort a flirt ellenes liga megalakítására, amerikai minta szerint. A liga hivatása az lesz, hogy kioktassa az anyákat: hogyan tarthatják távol leányaikat a férfiktől.

— Alapvizsgázó százados. Hirt adtunk annak idején arról, hogy Mátyássy Zoltán honvédszázados-hadbíró ellen Junga Sebő bűnyének befejezése után a katonai bíróság eljárást indított, mert elesébtotta Junga feleségét. Az eljárás most van folyamatban. Addig is, amíg ez ügy befejezést nyer, szabadságot kaptak Mátyássyt, aki ez idő alatt a polgári pályára készül. Mint Kecskemétről jelentik, az ottani jogakadémián tegnap délután letette Mátyássy a második alapvizsgát. A százados büntetőügye befejezése után lemond tisztii rangjáról.

— Amerikai párbajt vívott főhadnagy. Székesfehérvárról jelentik: Kocián András székesfehérvári hadbiztos-főhadnagy február elsején eltűnt Székesfehérvárról. Budapestről levelet írt Mezey Zoltán főhadnagy barátjának Székesfehérvárra, amelyben közli, hogy Budapestre utazott, ahol öngyilkosságot fog elkövetni, mivel amerikai párbajban a fekete golyót huzta. Mezey rögtön jelentést tett az ezredparancsnoksnál, amely utasította Záró Antal főszámvisztet, utazzék azonnal Budapestre, és a rendőrség segítségével az öngyilkosságot akadályozza meg. A rendőrség több detektivet adott Záró mellé, akikkel aztán végigjárta az összes szállodákat, de a főhadnagyt nem találták meg.

— Fiume lakossága. Fiuméből jelentik: A népszámlálás eredménye szerint Fiumének összesen 50.721 lakosa van. Az emelkedés több, mint 30 százalék.

— Feljelentett házibarát. Budapestről jelentik: Ma éjjel a főkapitányságon megjelent egy budapesti kereskedelmi iskolai tanár fiatal felesége. Izgatott hangon feljelentést tettek egy ismert nevű budapesti építész ellen. Az építész a fiatalasszonynak ifjúkori barátja volt. Mióta az asszony férjhez ment, állandóan szerelmi ajánlatokkal üldözte. Az asszony eleinte tréfára vette a dolgot, amely azonban komoly fordulatot vett. Az építész ma felkereste az asszonyt, s a férj távollétében erőszakkal akarta rábírní, hogy meghallgassa szerelmi ajánlatát. Az asszony védekezett, s kiutasította a fiatalembert, majd pedig mindent elmondott férjének. A férj felkereste az építész, akit izgatott szövaltság után tetleg inzultált, majd pedig megtették ellene a följelentést.

— Halalozás. Messer Vilmos kereskedő hosszas szenvedés után Simádon elhunyt. E hó 2-án temették nagyszámú rokonai és ismerősei részvétele mellett.

— Romantikus házasság. Érdekes és megkapó házasságot kötöttek a pécsi anyakönyvi hivatalban. Egy mohácsi orvos esküdtött örök hűséget Erdőssy Terusnak. Így magában száraz, sablonos ez a házassági hír, de megkapóvá teszik, kiemelik a házasságkötések szürkeségéből az előzményeit. Nagy küzdelmet folytattak Mohácson a kolera ellen az orvosok és ápolók. A nemesen küzdők közt volt Egyed László dr., az orvos és Erdőssy Terus, a Vörös-keresztes ápolónő. A halál tanyáján, a járvány kórházban dolgoztak emberfeletti erőfeszítéssel, hogy enyhítsék a betegek szenvedéseit s megmentésük őket az életnek. Ez a közösen vívott szép harc közel vitte egymáshoz a két embert, megértették, megszerették egymást. Most aztán házassággal pecsételték meg szerelmüket.

— Egy mulató viz alatt. Berlinből jelentik: Az itteni Wintergarten mulatóban kis baleset zavarta meg a mai előadást. A nagy vízmedencében North Irén buvárművésznő produkálta magát. A vízvezeték egyszerre felmondta a szolgálatot és nem lehetett elzárni. A víz csakhamar kiöntött a parkettára, ahonnan ijedten menekültek a nézők. Pánik támadt, amelynek során többen könnyebben megsebesültek.

— Küzdelem a farkasokkal. Temesvárról jelentik: Ferencfalva község határában Engelleiter János, aki a szomszédos községbe hajtattott, ma reggel az erdőből segélykiáltásokat hallott. Fegyverével a kezébe arrafelé tartott s látta, hogy két farkas egy román asszonyt marcangol. Engelleiter az egyik farkast lelőtte a másik elfutott. Az asszony néhány perc mulva rettentő kínok között meghalt.

— A fertőzött Duna. Az Orvosi Hetilap legutolsó száma nagy érdeklődésre számot tartó közleményt hoz dr. Ströszner Ödön, a székesfővárosi bakterológiai intézet tagjának tollából *Kolerabacillusok a Duna vizében* cím alatt. Mindannyiunk élénk emlékezetében van még az őszi kolerajárvány egyik kiemelkedőbb momentum, amikor a „Szondy” nevű hajón koleraesetet állapított meg a hatóság. A fertőzött hajót vesztegár alá helyezték s bevontatták a lágymányosi téli kikötőbe. Ott vesztegelt a fertőzött „Szondy” s tenyésztette a kolerabacillusokat, megfertőzve körülötte a Duna vizét. Dr. Ströszner a lágymányosi kikötő vizét vizsgálta meg s benne kolera-bacillusokat talált. Ez az első eset, hogy a Duna vizéből kolerabacillusosikerült kitenyészteni. Dr. Ströszner különösen arra hívja fel a szakkörök figyelmét, hogy nincs kizárva annak a lehetősége, hogy egyes kolera-bacillusok a Duna vizében kitelelnek s tavasszal ujult erővel felszínre kerülve ismét járványt idéznek elő. Óva int tehát a Duna vizének vagy jegének bármely célra való felhasználásától.

— Szélhámosság váltókkal. A székesfehérvári rendőrségtől Aradra érkezett távirat szerint néhány nappal ezélt a Székesfehérvári Városi Takarékpénztárban megjelent egy 28—30 év körüli, középnél valamivel alacsonyabb termetű, szuros tekintetű, kis fekete bajusza, barna esikos felső kabátot, esikos nadrág és puha fekete kalapot viselő iparosnak látszó, eddig ismeretlen nevű férfi és Sztiermeczy Imre és felesége és Dénes István székesfehérvári sütőiparosok hamisított aláírással szabályszerűen kitöltött váltót nyújtott be. A váltó 1500 koronára volt kitöltve, melyet ki is utaltak neki. Ugyanezen a napon ez a férfi a Székesfehérvári Kereskedelmi Bankban is megkísérelt egy 1500 koronás hamis váltó leszámítolását. Meg is szavazták a kölcsönösszeget, de a kifizetés elmaradt, mert ott az egyik aláíró személyes megjelenését követelték. Ezen a váltón Hériz Ferenc sütőiparos volt az elfogadó és a felesége a kibocsátó, Weisz Antal sütőiparos pedig a forgató. A tettes a csalódásig hüen utánozta a váltón szerepeltetett egyének aláírását, amelyeket személyes utánjárással szerzett meg. Kiadta magát utazó ügynöknek s azzal az ürügygyel, hogy a vele egy cégnél alkalmazott ügynök-társá néhány hét előtt hamis megrendeléseket gyűjtött a neveikre, visszavonó nyilatkozatot eskart ki tőlük a szükséges aláírásokkal. A váltó benyújtásakor a tettes hamisított levelet mutatott fel, melyben kijelentették a kölcsönért folyamodó felek, hogy a megszavazott összegért személyesen fognak jelentkezni. Azonban a pénzért is csak a csaló ügynök jelent meg. Ekkor meg az érdekelt felek névjegyét mutatta fel, felhatalmazást tartalmazott arra nézve, a kölcsön a névjegygyel jelentkező egyének kiadható. A névjegyeken sógnak nevezik a csalót, aki, ugylátszik, eleve kipuhaltotta a sütőiparosok sógnaknak pontos nevét s e neveken mutatkozott be a különböző pénzüntézeteknél. A névjegyeket, mint később kiderült, ő maga készítette a helybeli nyomdáknál. A távirat elmondja még, hogy a tettes bár

külsőjéről ítélve munkásnak látszik, valószínűleg intelligensebb foglalkozása lehetett, mert az írása kifogástalan. A székesfehérvári rendőrségnek az a föltevése, hogy egy elzúllott ügynök a keresett szélhámos.

— **Ösztöndíj és segély iparosoknak, ezek özvegyeinek és árváinak.** A kereskedelmi miniszter pályázatot hirdet a Voigtländer-féle „Mária Valéria” alapítványra két egyenként 1100—1100 koronás ösztöndíjra és a Goldberger-féle alapítványra hét egyenként 300 koronás és egy 250 koronás segélydíjra. Erre vonatkozó részletes felvilágosítás az aradi kereskedelmi és iparkamara irodájában és a kerületbeli ipartestületeknél nyerhető.

— **Elveszett kis fehér foxterieur, feje barna, fekete foltokkal homlokán vékony fehér sáv húzódik.** Bubi névre hallgat. Megtaláló jutalomban részesül. Átadandó a 12-ik huszárezrednél.

— **Születések, halálozások és házasságok.** Az aradi anyakönyvi hivatalban e hó 3-án a következő születéseket, halálozásokat és házasságot kötöttek jelentettek: **Született:** Szilágyi János gépmunkásnak János nevű fia. Takó János vasestergályosnak József nevű fia. Mautner Márkus szobafestőnek Ernesztine nevű leánya. Zettig János kőművesnek Béla nevű fia. **Meghalt:** Scholtz Pál 45 éves kazánkovács. Vass Mátyás 66 éves magánzó. Özv. Dégen Száváné 60 éves napszámoszó. Kohut Ferencné 54 éves vámszedőné, — Házasság nem fordult elő.

— **Francia likőrök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér, Vojtek és Weisznál.** 201

TARKASÁGOK.

(A rokonság.) Valamelyik közeli vármegyében nemrég letelepedett egy fiatal állatorvos. A doktorkának a környéken nagy rokonsága van; csupa gazdaember. Egy volt kollégája a minap meglátogatta a fiatal állatorvost.

— Hogy érzed magad falun? — kérdezte őle.

— Kezdem megszokni.

— És van prakszid? Van-e elég beteged?

— Megjárja. Tudod egyelőre csak a **rokonságban** vannak betegeim.

(A petrezselyem.) Aradon, egyik álarcos bálon történt ez a rövid párbeszéd. Az álarcos bálon tudniillik az alsó tizezer szellős erkölcsű, lenge öltözeti képviselői jelentek meg, akik a polgári életben két kezük munkájával keresik meg a kenyerüket.

Egy ilyen álarcos hölgy egész este elhagyatva állt a padon. Nem tudni miért, de a táncosok elkerülték őt. Valamelyik vállalkozó szellemű ifju odaacsuzott hozzá és béli nyelven szólt:

— Naccsádka egész este petrezselymet árul?

— Nem én. — Azt a mamám árul a hotipiacon.

(Az állatszámítás.) Egy háziur meg egy lakó csevegtek. A népszámlálásról is szó esett.

— Az emberek után most már az állatokat fogják megszámlálni, — mondta a háziur.

— Na az biztosan nem fog sikerülni, — felelte a lakó.

— Honnét gondolja?

— Hát ugyan honnét vennének annyi népszámlálót, amennyivel össze tudnák számlálni a maga házában — a poloskákat.

MULATSÁGOK.

(=) **Szegénytanulókat segélyező egyesület estélye.** Holnap, szombaton tartja meg az aradi szegénytanulókat segélyező egyesület nagy körültekintéssel előkészített hangversenyyel egybekötött estélyét a Fehér Kereszt nagytermében. Az a nagy érdeklődés, amely az estély iránt megnyilvánult a város előkelő társadalmában úgy anyagilag, mint erkölcsileg fényes sikert biztosít s így Hauser ezredesné elnök és az egész rendezői kar fáradhatatlan munkássága meghozza gyümölcsét ezer és ezer szegénysorsu gyermek támogatásában. A hangverseny gazdag műsorát itt ismertetjük:

1. Beethoven. Vonós négyes 18. mű. Allegro ma non tanto: Unger Mór, Berger Károly, Such János, Goldzieher Pál.

2. Versek. Irta és felolvassa: Hofbauer Elma.

3. Mozart. Hegedű-hangverseny A dur I. rész: Dömötör Eszti. Zongorán kíséri: Unger Mór.

4. Gabányi. „Levél” monológ: Monti Lala.

5. a) Puccini „Mimi áriája”, b) Grieg „Monte Pincio”, c) Hubay „Minek turbékoltok”: Sztójka Annus. Zongorán kíséri: Unger Mór.

6. Glazounow. Novellettes op. 15. 4. szám. Vonós négyes.

7. Dalok: Bing János. Zongorán kíséri: Weichert Auróra.

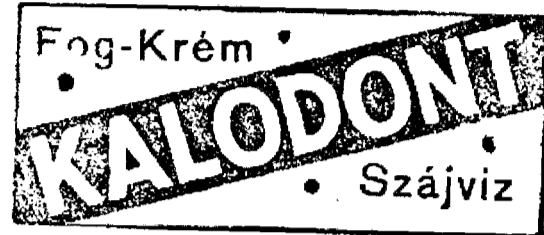
8. Jaques Normand. A varázslat. Vigjáték egy felvonásban. Személyek: Máriaassy tábornok — Nagy Orbán. A tábornok neje — Fábry Nóra. József a szolga — Némethy József. Idő: jelenkor. Színhely: Arad

A még megmaradt csekélyszámú földszinti és karzatjegyek nappal ifj. Klein Mór könyvkereskedőnél, este pedig a pénztárnál kaphatók. A rendezőség ezúton kéri a közönséget, hogy pontosan nyolc óra után jelenjék meg, mert fél kilenckor, amikor a hangverseny megkezdődik lezárják terem ajtóit.

(=) **A lippai kat. nőegylet február hó 11-én a „József főherceg” szálloda nagytermében saját pénztára javára, műkedvelői hangversenyt és színi előadást rendez.** Műsora a következő: Ábránd, „Norma” operából, zongorán előadják: Bánovits Ibolyka és Evutián Vióra urleányok. Magyar Rapsódia, Liszt Ferentől, zongorán előadja Vác Jánosné urasszony. Ábránd, „A varázsfuvola” operából, fuvolán előadja Apor Kálmán, zongorán kíséri Reimholz Arpádné urasszony. Monológ, előadja Cséres Teruska urleány. „Le Souvenir” Danclá Ch.-tól, hegedűn előadja Kreiner Rudolf, zongorán kíséri Vác Jánosné urasszony. „Jön a kérő” Vigjáték 1 felvonásban, Véli Miklóstól. Személyek: Radó Pál, Schweiger Gáborné urasszony, Cséres Margit urleány, Bánovits Ibolyka urleány, Keller Baby urleány, Littera Károly dr., Ciugudeán Cornelia urleány. Utána tánc.

(=) **Felülfizetések.** Az Aradi Tanítóképző ifjúságának bálján a következők fizettek felül: Fazekas Dénes 2 korona, Müller Gyula 10 korona, Borsos Béla dr. 5 korona, Stéger Ferenc 5 korona, Wagner János 3 korona, Uhrin György 2 korona, Nagy Dániel 5 korona, Szilágyi György 5 korona, Veszeloyszky József 5 korona, Schmidt Lajosné 1 korona, Főir József 2 korona, Keszler Károly 3 korona, Almássy Pál 3 korona, Singer Sándor 2 korona, Fogassy László 1 korona, Weber Károly 2 korona, Szántó Péter 2 korona, Hoffmann Ottó 10 korona, Zajonskowsky J. 2 korona, Láng Mihály 5 korona, M. Idován József 10 korona, Nagy Károly 2 korona, Kruppa Margit 5 korona, Szentgyörgyi József 5 korona, Botis Tivadar dr. 5 korona, Szöllősy István 5 korona, Becker Vendel 5 korona, Luka Laureán dr. 2 korona,

Nesnera Aladár 3 korona, Zimmermann Laub 1 korona, Odray Antal 10 korona, Marczély Kornél 3 korona, Müller J. és Fia 8 korona, Varjassy Árpád 10 korona, Tóth Ernő 1 korona, Balázs Géza 2 korona, Lautner Mátyás 3 korona, Nesnera Aladárné 5 korona, Prokopetz József 5 korona, Szendrey Mihály 5 korona, özv. May R. Miksáné 5 korona, Verbos Nándor 5 korona, Hegyi Andor 5 korona, Stineser Iván 10 korona, Juhász Ferenc 2 korona, Pál Miklós 4 korona.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **Az Aradi Székely Otthon tea estélye holnap, szombaton este fog lefolyni a Kőr Boros Béni-téri helyiségeiben.**

(*) **A Katolikus Kör házvétele.** Az Aradi Autonom Katolikus Kör tegnap tartott rendkívüli közgyűlésén elhatározta, hogy a Széchényi-utcában levő Ortutay-féle házat Otthon céljaira megveszi. A rendkívüli közgyűlés az elnökség ez irányú előterjesztését egyhangulekesedéssel tette magáévá és a házvételt azonnal perfektuálta. A kör háza nagy termeivel és szobáival, nyári helyiségeivel nagy kényelmet fog biztosítani a tagoknak. A rendkívüli közgyűlés a házvétel megtörténte után köszönetét fejezte ki Lakatos Ottó dr. minorita rendfőnöknek, a kör egyházi elnökének azért a buzgó fáradozásáért, amely az Otthon megalapítását eredményezte. A közgyűlésen az alapszabályokat is módosították.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— — —	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel-lékállomás)	— — —	151
Kiadóhivatal és hirdetési osztály	— —	151
Nyomda	— — —	151

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Leszállították a bankkamatlábat.

— **Az osztrák-magyar bank közgyűlése.** —
Távirati tudósítás.

Arad, február 3.

Bécsből jelentik: Az osztrák-magyar bank ez évi rendes közgyűlése nyugodtabban folyt le, mint az előző években, mivel a esehék törekvéseik megvalósításának kilátástalansága miatt az idén nem léptek fel oly agresszív módon. A közgyűlésen 803 részvényes jelent meg, Aradról Ottenberg Tivadar az Aradi első Takarékpénztár vezérigazgatója a bank képviselőjében. Pranger udvari tanácsos vezértitkár felolvasta az üzleti jelentést. Utána Brunner Lucian a csehiek követelésének megvalósítását sürgette. A többség nagy zajjal fogadta az indítványt és az izgalom csak akkor csillapult le, amidőn Popovics Sándor kormányzó a főtanács nevében indítványozta, hogy vessék el Brunner indítványát, ami óriási többséggel meg is történt.

Ezután betöltötték a megüresedett négy főtanácsosi állást. Magyar részről Hatvany-Deutsch Béla bárót választották meg. Az osztrák-magyar bank főtanácsa is ma tartott ülést, amelyen elhatározták, hogy a bank a kamatlábat félszázalékkal leszállítja. Ennélfogva mátol

kezdve váltók, warransok és áruk leszámítolásiánál a kamatláb 4 1/2%, állami járadékok, sós-jegyek, osztrák államjegyek, magyar kincstári jegyek és az osztrák-magyar bank jelzalog levelei részére 5%, más értékpapírok után 5 1/2%

Az aradi piac áraitól ezt a hivatalos jelentést kaptuk: 1 drb saláta 1-2 fill., 1 drb kalarabé 4-12 fill., 1 drb kelkáposzta 4-8 fill., 1 kiló burgonya 5-7 f., 1 drb káposzta 10-30 f., 1 kötés vöröshagyma 4-8 fill., 1 kötés foghagyma 4-6 fill., 1 kötés zöldség 4-12 fill., 1 kötés zeller 2-20 fill., 5-6 drb tojás 40 fill., 1 liter tej 20-26 fill., 1 csomó tehén turó 8-12 fill., 1 liter tejfel 100-120 fill., 1 kiló vaj 280-300 fill., 1 drb rántani való csirke 70-150 fill., 1 drb csirke sütni 180-225 fill., 1 drb truk 225-300 fill., 1 drb kappan 300-400 fill., 1 drb sovány liba 500-800 fill., 1 drb kövér liba 800-1600 fill., 1 drb sovány kacsza 250-300 fill., 1 drb kövér kacsza 600-700 fill., 1 drb pulyka 600-1000 fill., 1 drb karfiol 10-40 fill., 1 kiló fehér kenyér 30 fill., 1 kiló barna kenyér 26 fill., 1 kiló marha hus eleje 136 fill., 1 kiló marha hus hátulja 152 fill., 1 kiló marha hus pecsenye 160 fill., 1 kiló borju hus 180 fill., 1 kiló borju szelet 200 fill., 1 kiló sertés hus 176 fill., 1 kiló zsír 192 fill., 1 kiló szalonna 192 fill., 1 kiló juh hus 128-136 fillér.

Aradi gabonavásár.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, febr. 3

Most, amikor mindinkább egyenletesebb időre lenne szükség, az időjárás roppant változó. A hideg után havazást kapunk, ezt pedig időnyhülés követi.

A gabonaüzlet alapirányzata szilárd, az árak tartottak.

Table with 2 columns: quantity and price. Items include 600 mm. buza, 300 mm. tengeri, Zab, Rozs, Arpa.

Az árak ötvenkilogrammonként, koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, február 3

Amerika 1/2-el olcsóbb. Előrelát, vételkedv gyenge 5 ezer mm. változatlan.

Az árak 50 kilónként számítva:

Table with 2 columns: Dél and 2 órai zárlat.

Table with 2 columns: Buza 1911. áprilisra, Májusra, Októberre.

Table with 3 columns: Item, Price 1, Price 2. Items include Rozs 1911. áprilisra, Rozs 1911. októberre, Tengeri 1911. májusra, Zab 1911. áprilisra.

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. Febr. 3.

Buza (szokvány-minőség):

Table with 2 columns: Buza (szokvány-minőség) and price. Items include 75 kilogrammos, 76, 77, 78.

Buza (Temesvári keresk. áru):

Table with 2 columns: Buza (Temesvári keresk. áru) and price. Items include 75 kilogrammos, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri(ul).

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

Febr. 3.

Table with 2 columns: Item and price. Items include Magyar aranyjáradék 4%, Magyar koronajáradék 4%, Magyar koronajáradék 3 1/2%, Magy. földt. herm. kötvény 4%, Horvát-szlavon földt. herm. kötvény, Magyar nyeresémsorsorog kölcsön, Tiszasszab. és szegedi sorsorog kölcsön, Osztrák járadék papírban, Osztrák járadék eszűtbe, Osztrák járadék aranyban, Osztrák koronajáradék 4%, 1860. évi osztrák államsorajegy, Osztrák-magyar bankrészevény, Magyar hitelbank-részevény, Osztrák hitelintézet részvény, Osztr.-magy.-államvasuti részvény, 30 frankos arany (Napoleonkor), Német birodalmi márká, London vista, Páris vista, 20 márkás arany.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem

Febr. 3.

Magyar előrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban... fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban... fiatal közép páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban... könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 164-168 fillérig.

Sertéselészám: jan. hó 30. napján volt készlet 17245 darab, jan. 31. napján főlhajtatott 204 darab, jan. 31. napján elszállított 295 darab, febr. 1. napjára maradt készletben: 17154 darab. A hízott sertés üzlet irányzata esendes.

Felelős szerkesztő: BOLGÁR LAJOS.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1911. február hó 4-én:

A bérlet

A bérlet

Szent liget.

Vígjáték 3 felvonásban. Irták: Flers és Caellavet. Fordították: Molnár Ferenc és Heltay Jenő. Rendező: Delly L.

SZEMÉLYEK:

Table with 3 columns: Name and role. Items include Margerie Paul Delly Lajos, Francine, neje Nevák Irén, Champuroler Várday Jenő, Adrienne, neje Zalay Margit, Zkonszkiné Heltay Jenő, Des Fregattes Beregi S., Benjamine, Durien, Vambert, Boneral, Ujságitró, De Permayré Sütő Mancs, Halmay B, Herold Ede., Szabó László, Mázor F., Kahler K.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URÁNIA

mozgófénykép színház.

Műsor 1911. febr. 4-én, szombaton:

(Báró Simonyi-uroa I. szám, Szabadság-tér mellett.)

1. Chioggia, Látványosság — 2. Kecsege ur tévedése. Bohózat. — 3. Az spa hegedűje. Szenzációs dráma. — 4. Ujévi mizériák. Bohózat. — 5. A rabszolga. Dráma. — 6. Szerelem és szabadság. Dráma. Játsszák: a Theatre Francaise és az Odeon tagjai. — 7. Nippon. Saines felvételek Japánról. — 8. Fiúk és leányok. Életkép egy amerikai internátusból.

Előadások d. u. 6 órától kezdve.

Utolsó előadás este fél 11 óráig.

Az előadások tartama 1 ó 15 perc.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadásokon a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrázda.

APOLLÓ SZÍNHÁZ

az Andrássy-tér új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Műsor: Ma szombaton 1911. február 4-én

1. A nagymama. Életkép. — 2. Alice születésnapja. Humoros. — 3. A Judáspénz. Dráma. — 4. Jézus szülőföldje. Természetutáni felvétel. — 5. Nagybácsi tanácsa. Kacagató. — 6. Paganini. A kinematográfia eseménye. 400 méter hosszú kép. Káprázatosan szép dráma. — 7. Jancsi és Juliska, mint aracsok. Kitűnő bohózat. Karenin Anna. Tolstoj drámája.

Az előadások délután 5 órakor kezdődnek.

Helyárak: Páholy ülésenként 1 kor. Zárterek 1 kor. I-ső hely 80 fill., II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV. hely 20 fill.

A hölgyek kéretnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni.

Az előadásokon katonazene játszik.

Ruhatár. — Buffet.

Vasárnap délelőtt 11 órakor az Országos Magyar Iskola-egyesület aradi fiókjának ingyenes munkásképző-előadása.

FEHÉR KIRAKATOK!

Felhívjuk a. é. közönség b. figyelmét a mostani kiállított fehérenemű áruink megtekintésére. Gondos előrelátás folytán még az áremelkedés előtt nagymennyiségű legjobb — minőségű — cérnáváznak, asztalneműek, chiffon és pamutárut beszereztünk — egy ideig még a régi ősmert olcsó árban árusítjuk.

Régi, 70 év óta fennálló üzletünk az utóbbi 10 évben a fehérenemű osztályt a legmagasabb fokra emelte.

A legalokelőbb gyárosoktól, mint Schroll; Regenhart; Oberleithner áruiból állandó nagy gyári raktár.

Kész női fehéreneműben óriási választék — bármilyen kelegye a raktárról összeállítható.

Meglepő nagy választék női ingekben, e cikket különösen olcsó reklámáron árusítjuk. — Otthon készítenő kelegyekhez ajánlunk legfinomabb Batist chiffonokat, legújabb Batist Nansouc minden szélességben.

Párnatokokhoz legfinomabb Nanking.

Schweizi, Jaquard és batiszt himzések.

Rosenblüh H. és Társa

Szabadság-tér 19.

Apró hirdetések.**Édesem!**

Ismételen kérem ne menjen oda, de a jövő héten sem. Nincs célja, sem értelme. Jobb volna, ha velem töltene azt az időt. Csókolja J. R. 516

Vig özvegynek

levele van. 514

Fűszer

csemegekereskedés, forgalmas alföldi város főutcáján állandó vevőkörrel eladó. Atvételéhez mintegy 8000 korona szükséges. Megkérésüket „Kellemes jövő” címen a kiadóhivatal továbbítja. 515

Egy irnok

azonnali belépésre kerestetik. Cím a kiadóban. 509

Május 1-re kerestetik

2 szobás lakás mellékhelyiségekkel különbejárat avagy előszobával, esetleg magános ház, Ajánlatok kéretnek a kiadóba „két személy” jellegére. 518

Eladó

mészáros- és hentesüzlet. Bővebbet Zurek Károlynál Forray-utca 8. szám alatt. 426

Egy fűszerkereskedő segéd

kerestetik aradi cég részére. Cím a kiadóhivatalban. 477

Utcai lakás.

Lujza-utca 3. szám alatt 4 szoba, fürdőszoba és mellékhelyiségekből álló lakás május 1-re kiadó. Bővebbet Lujza-utca 3., öz. Hay Józsefné. 503

Szép nagy lakás

1-ső emeleten május 1-től kiadó. Széchenyi utca 2. 502

Kerpel Jzso

ajánlja 100,000 kötetes kölcsönkönyvtárát, melyben minden újdonság azonnal kapható. 30.000 kötetes zenemű-kölcsönző intézet. Előnyös vidéki bérlet zeneművekre és könyvekre. Veszek egész könyvtárakat és hangjegyeket legmagasabb áron. Üzleti könyvek, u. m. strazzák, naplók, stb. gyári raktára. Irodai cikkekben különlegességek. A Révai Lexikon részletfizetésre is kapható. Kerpel Jzso könyv- és papirkereskedése Aradon. 4071

Moderna földszini

4 szobás lakás terassza, villanyvilágítással máj. 1-re kiadó. Verbőcy-utcában, a gazdasági palotához közel. Tervet megtekinteni a postafőnöki lakásban lehet 504

Gimnázistáknak privátot

ad, egyetemi hallgató. Nagyvárad-ut 80. I. em. 505

4 szoba

megfelelő mellékhelyiségekből álló (irodának is használható) földszintes utcai lakás, József főherceg ut 18. sz. alatt a törvényszéki palota közelében, május 1-re kiadó. Felvilágosítást nyújt a házmester. 511

Szakás kiadó

gróf Apponyi Albert-ut (Nagy-körut) 8. sz. házában egy II. em. 4 szobás modern lakás f. é május 1-re kiadó. Bővebbet ugyanott a házfelügyelőnél. A lakásba központi fűtés is van. 523

Kiadó lakás

Lovarda-utca 1. szám alatt két 3 szobás és egy 1 szobás lakás, megfelelő mellékhelyiségekkel május 1-re kiadó. Bővebbet ugyanott az emeleten. 522

Kiadó lakás

Flórián-utca 9. sz. alatt magános ház 3 szoba, 1 előszoba, konyha és mellékhelyiségekkel, nagy udvarral és gyümölcsös kerttel azonnal, vagy március 1-re, esetleg május 1-re kiadó. 524

Nagymennyiségű**maculatura**

jutányos áron

eladó.**Nagy Sándor**

szobrász

Arad, Kossuth-utca 4. sz.

(Mairovitz kőfaragó telepén.)

Készít művészi kivitelű figurális és dekoratív

szobrász munkákat

u. m.: portrékat természet és fénykép után, síremlékeket, mindennemű iparművészeti tárgyakat, modern épület, díszítő szobrászmunkákat, terakotta, kő, gipsz, cement, stb. anyagokból és azok javítását olvállalja a legolcsóbb árért. 4407

Használt ólom megvételre kerestetik.

Meghívó:

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE TAKARÉK- ÉS HITELSZÖVETKEZETE
f. évi február 12-én, vasárnap délelőtt 11 órakor, az Aradi Kereskedők Köre nagytermében tartja

VII. rendes közgyűlését,

amelyre a szövetséget összes tagjai meghívottnak.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése az 1910. évi üzleteredményről, az 1910. évi mérleg, nyereség veszteség számla bemutatása s az igazgatóság javaslata az 1910. évi nyereség felosztása tárgyában.
2. A felügyelő-bizottság és a III. évtársulat felszámoló-bizottságának jelentése.
3. Az igazgatóságból sorrend szerint kilépő 2. a választmányból sorrend szerint kilépő hat tag helyének, valamint a választmányban ezen kívül megüresedett 4 helynek választás utján való betöltése.
4. A felügyelő-bizottság, valamint a IV.—1907. évtársulat felszámoló-bizottsága tagjainak megválasztása.
5. Indítványok. (A közgyűlés előtt 5 nappal benyújtandók.)

Arad, 1911. február hó.

AN IGAZGATÓSÁG.

Kivonat az alapszabályokból. 31. és 32. §§. A közgyűlésen a szövetséget minden tagja, minden törzstestét után egy szavazattal bír, de tíz szavazattal többet senki sem gyakorolhat. Minden tag szavazati jogosultságáról, szavazati számáról igazolványt kap. Az igazolványok a közgyűlést megelőző nap déli 12 óráig a szövetséget helyiségében, a betétkönyvecskék ellenében adatként ki. 519

Hirdetmény.

1911-ik évre jutányos áron vállalom nagyobb területek, gyep-törések felszántását a Ganz és Társa gépgyár tulajdonát képező s ma Magyarországon a legerősebb szerkezetű, kettős rendszerű gőzekékekkel. Tájékoztásul megjegyzem, hogy az I. garnitúra Bokszegen, II-ik Seprősön, a III-ik Nagyszalonta vidékén szánt.

Kralovánszky Kálmán, Seprős.

Telefon 6. szám.

357

HOL kapható a legjobb és legolcsóbb

Peresz Köszén

Koksz

Faszén

és aprított Tüzifa

4095

házhöz szállítva!

ALTMANN EDÉNÉL

Wesselényi-utca 48.

Telefon szám 46.

Telefon szám 46

Uj üzlet.

„Körösvölgy pálinka paktár”

cim alatt új üzlet nyílt az Andrassy-tér 5. sz. a. (Almay-palota), ahol valódi szilvórium, törköly, rum, cognac és likörök, valamint Almay-fele fajborok palackokban árusítanak.

Nagyérdemű közönségnek szíves támogatását kéri

Schwarcz Pál,
üzletvezető.

**Alkalmi vevők
és eladók**

Értéktárgyakban

Arad és környékén Arad és környékén

Deutsch Izidor

Arad és környékén
Wertzer János-utca, Minczits-palota

Zálogcédlék

Arad és környékén
Arad és környékén

7878—1910. tksz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A kisjenői kir. bíróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Lopos Petru végrehajthatónak, Rusz Tamás végrehajtást szenvedő elleni 89 kor. 70 fillér tőkekövetelés és jár. s a csatlakozottaknak kimondott Igna Demján 75 kor. 60 fillér, 105 kor. 35 fillér, továbbá Dr. Czégka Zdenko 81 kor. 30 fillér s jár. iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék a kisjenői kir. járásbíró-ság területén levő Zaránd községben fekvő a zarándi 30. sz. tjkvben A. I. 1., 2., 4., 5. és + 1. sor (62—63), 936., 1860., 2369. és 2611. hrsz. a. felvett, beltelkes házból s szántókból álló ingatlanokból Rusz Tamást illető fele részére az árverést 845 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1911. évi március hó 15. napján d. e. 10 órakor Zaránd községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is, de ennek kétharmadán alul eladatni nem fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 85 kor. 40 fillért készpénzben, vagy az 1881. LX. törvénycikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénz-

nek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kisjenőn, 1910. évi november hó 25. napján.

Kir. járásbíró, mint telek-könyvi hatóság.

Tóth,
kir. aljbíró.

512

**Elköltözés miatt a
3 szoba, fürdő-, elő-
szoba, valamint min-
den hozzávaló mel-
lékhelyiségekkel ellá-
tott lakásom, Erzsé-
bet-köruton március
elsőre átadom.**

Cim a kiadóban. 520

Kiadó

József főherceg-ut 12. sz. a. házunkban f. é. május hó 1-től egy szép nagy üzlethelyiség. Bővebbet az irodánkban Fodor és Reisinger.

507

Vasároljon

köhögés

rekedtség, katarus, elnyálkásodás erős dohányzás folytán beállott hurut és gőrcsős köhögés ellen kizárólag a jóízű

Kaiser-féle

Mellkaramella

(a három fenyővel)

cukorkát. — 5900 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány orvosoktól és magánorvosoktól a biztos hatásról.

Csomagja: 20 és 40 fillér, doboza 60 fillér. 639

Kapható: Guterl Földes Kelemen, Hajós Árpád, Rozsnyay Mátyas, Breuer Pál és Vojtek Kálmán gyógyszerárakban Arad, Zombory János gyógyszerárakban a Szentháromságú Új-Szt. Anna, Adler gyógyszerárakban, M.-Pécskán, Ors Rezső, Pankota, Teffert Károly gyógyszerárakban Elek, Krausz Elemér gyógyszerárakban Glogovác, — Zeigmondovics Géza Irls gyógyszerárakban Lipa, Vojtek és Weiss drogeriája Arad és Rokszin János gyógyszerárakban Ó-Pécska.

Aradmegyei Takarékpénztár.

MEGHIVÁS!

Az „Aradmegyei Takarékpénztár”

t. részvényeseit a folyó évi február hó 12-én, d. e. 10 órakor az intézet helyiségében tartandó

40-ik évi rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Az évi jelentés, az 1910. évi mérleg és a felügyelő-bizottság jelentésének előterjesztése, határozat a tiszta nyereség felosztása felett, valamint a fementvények megadása.
2. a) Intézeti elnök megválasztása 3 évre.
b) Egy igazgatósági tag megválasztása 2 évre.
c) 21 választmányi tag megválasztása 2 évre.
3. A t. részvényesek esetleges indítványai.

A t. részvényeseket, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felkérjük, hogy részvényeiket folyó évi február hó 11-én d. e. 5 óráig az intézet főpénztáránál Aradon, vagy fiókpenztárainál Battonyán és Eleken nyugta ellenében letétben tartassák.

A mérleg, valamint a nyereség felosztására vonatkozó igazgatósági javaslat a t. részvényeseknek a közgyűlés előtt 8 nappal az intézet helyiségében betekintés céljából rendelkezésére áll.

Arad, 1911. január hó 26-án.

**Az Aradmegyei Takarékpénztár
Igazgatósága.**

Hirdetmény.

Acsva (Acsuva) község telekkönyve birtokszabályozás következtében átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.-cikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-cikkben szabályozott eljárás a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886.:XXIX. t.-c. 15. és 17. §-ai alapján — ideértve e §-oknak az 1889.:XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §-aiban és az 1891.:XVI. t.-c. 15. §-ának a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889.:XXXVIII. t.-c. 7. §-a és az 1891.:XVI. t.-c. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886.:XXIX. t.-c. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, evéghől törlési kereseteket hat hónap alatt vagyis az 1911. évi szeptember hó 1. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatóságnak nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, kik az 1886.:XXIX. t.-cikk 16. és 18. §-ának eseteiben — ideértve ez utóbbi §-nak az 1889.:XXXVIII. t.-cikk 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében elletmondással élni kívánnak, írásbeli elletmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1911. évi szeptember hó 1. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után elletmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, kik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892.:XXIX. t.-c. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogukat bármely irányban sértve vélik — ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889.:XXXVIII. t.-c. 16. §-a alapján történt bejegyzését

sereimesnek talajak — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1911. évi szeptember hó 1. napjáig bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármiféle igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes úján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatolnak vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak, az eredetieket a telekkönyv hatóságnál átvehetik.

A kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

Nagyhalmagy, 1911. év január hó 18-án.

Gálffy Lajos, s. k.

kir. járásbíró.

479

ÚJ ÉKSZER ÉS ÓRA ÜZLET.

FELLNER SAMU

ékszerész és órás a Központi Szálloda mellett

Arad, Andrásy-tér 20. szám.

A legolcsóbb árak mellett ajánlja dús gazdagon felszerelt raktárát

**drágakövek, arany, ezüst, prima china
ezüstárak és óra különlegességekben.**

**Legelőnyösebb beszerzési forrása alkalmi
ajándékoknak.**

**Minden e szakmába vágó javítások saját műhelyem-
ben legpontosabban eszközöltetnek. 4135**

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár

részvénytársaság

XXI-ik rendes közgyűlését

1911. évi február hó 19-én d. e. II órakor

Aradon, saját helyiségében fogja megtartani.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság, választmány és felügyelő-bizottság jelentésének, valamint a múlt évi zárszámadásoknak előterjesztése, a mérleg megállapítása, a Lyeresség felosztása iránti határozathozatal az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére a felmentvény megszavazása.
2. Elnök és huszonöt választmányi tag választása.
3. A részvényesek netaláni indítványai.

506

Ezen közgyűlésre a t. c. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 52. §-a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvénye a közgyűlést megelőzőleg legalább három hóval nevére iratott s a **közgyűlést megelőző nap délelőtt 12 óráig** az intézet főpénztáránál Aradon, vagy fiókintézetinél **Makón, Pécskán és Nagyszentmiklóson** még le nem jart szelvényeivel együtt letétetett.

Aradon, 1911. január 30-án.

**Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár
részvénytársaság igazgatósága.**

Honi ipar!

TURUL CIPŐ REKLÁM-ÁRON

adjuk el.

Mindenki használja fel most az alkalmat, jól és olcsón vásárolni. Ajánljuk ezuttal kirakataink megtekintését is.

249

Turul cipőgyár r.-t Temesvár.

Főraktár Arad: **Minorita-palota.**

ARADI NYOMDA
RÉSZVÉNY TÁRSASÁG
KÖNYVKÖTÉSZE
Aradi & csanádi vasutak palotája

NEMZETI A LEHÍROZÁSOK
PERKEL FELSZERELT
KÖNYVKÖTÉSZEINKET,
MOL A LEGEGYSZERIBB BEKÖTÉSTŐL
FOGVA A LEGNEVESEBB KVALITÁSIG
BIZTOSÍTSÁGOT RÖVIDEN KÉSZITEN.

DISZMŰMUNKÁK
MONTIROZÁSOK
IRÓMAPPÁK.

DISZDOBOZOK
FÉNYKÉPTARTÓK
AMATŐR KÖTÉS.

TELEFON 151. SZ.

A farsangra ajánljuk

kitünően berendezett nyomdánkat

tisztelt olvasóink szives figyelmébe, hol

**Névjegyek,
Báli meghívók,
Esküvési meghívók,
Eljegyzési értesítők,
Üzleti nyomtatványok,
Művek,
Könyvek stb. stb. stb.**

Gondos és pontos kiállításban, méltányos árban készítettnek.

Szives megrendelést kér: **Aradi Nyomda R. T.**

Meghívó.

Az „Aradi Villamossági Részvénytársaság“

1911. évi február 13-án délután 2 $\frac{1}{2}$ órakor Aradon, az Arad-Csanádi Egyesült Vasutak üléstermében (József főherceg-ut 22.) megtartandó

XI. rendes közgyűlésére.

Napirend:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság 1910. évi jelentése és ezzel kapcsolatosan a számadások megvizsgálása és a mérleg megállapítása.
  2. Határozás a nyereség felosztása iránt.
  3. Határozás az igazgatóság és felügyelő bizottság részére adandó felmentés iránt.
  4. Az igazgatósági és felügyelő-bizottsági tagok évi tiszteletdíjának megállapítása.
  5. Választás az igazgatóságba.
  6. A felügyelő-bizottság megválasztása.
- Aradon, 1911. évi január havában.

Az igazgatóság.

Azon szavazásra jogosult részvényesek, akik a közgyűlésen személyesen, vagy helyetteseik által részt akarnak venni, tartoznak az alapszabályok 16. cikke értelmében részvényeiket a még le nem járt szelvényekkel együtt a társaság pénztáránál Aradon, vagy a „Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok Számára“ cégnél (Budapest, V., Béla-utca 5. II.) legalább 3 nappal a közgyűlés határnapja előtt letenni.

Mérleg-számla 1910. december 31.-én. *Vagyont:* Központi telep: Épületek, gépek, transzformátorok, aradi és ujaradi zsigmondházi vezetékhalózat stb. 2,067,582-12 K, Battyányi távolsági vezetékhalózat 191,761-97 K, Értékpapírok 13,509-30 K, Áru- és anyagkészlet 51,018-65 K, Pénztár számla 1788-39 K, Adósok 96,749-42 K, Különféle aktívák 34,749-04 K, Közműhelytelep 113,169-63 K, a „Vagyont“ összesen 2,570,328-52 K. *Teher:* Részvénytőke-számla 1,500,000 — K, Törlesztési és értékcsökkenési tartalékok 174,000 — K, Elfogadványaink 230,000 — K, Hitelezők 487,771-71 K, Különféle passívák 61,287-71 K, Nyereségáthozat 1909. évről 4810-83 K, 1910. évi nyereség 112,458-27 K, összesen 117,269-10 K, a „Teher“ összesen 2,570,328-52 K. Arad, 1910. december 31.-én. Az Aradi Villamossági Részvénytársaság Igazgatósága. Megvizsgálta és rendben találta a felügyelő bizottság.

ARADMEGYEI TAKARÉKPÉNZTÁR.

Vagyon.

Mérleg-számla 1910. évről.

Teher.

	ÖSSZE G					ÖSSZE G			
	Korona	fill.	Korona	fill.		Korona	fill.	Korona	fill.
Pénztár-álladék			659,961	57	Részvénytőke				3.375,000
Váltó-tárca			16.311,598	73	Rendes tartalék-alap	1.255,766	05		
Ingatlan kölcsönök			2.229,004	—	Záloglevél biztosítéki-alap	500,000	—		
Záloglevél kölcsönök			5.342,829	88	Árfolyam különbözeti tartalék-alap	29,594	58		
Előlegek értékpapírokra			114,047	30	Ingatlan értékesítési tartalék-alap	20,000	—	1.805,360	63
Adósok folyószámlában:					Tisztviselői nyugdíj-alap			398,498	01
Értékpapírokkal, bekebelezett kötvényekkel fedezett kölcsönök	6.462,694	10			Betétek:				
Áruelőlegek	898,163	—			betéti könyvecskékre	15.828,070	30		
Törvényhatóságok, testületek tartozásai és kikölcsönzött értékpapírok	761,536	36	8.122,393	46	„Dániel Gergely”, „Hász Sándor”, „Neuman Ede” című alapítványok	19,117	44		
Más pénzügyintézeteknél elhelyezett tőkék			1.063,436	61	Betétek folyó- és csekk-számlán	15.847,187	74	18.799,607	64
Záloglevél biztosítéki-alap értékpapirjai:					Biztosítéki letét (Aradi vízvezeték megváltása ügyében)	2.952,419	90		
K 166.000.— Magyar korona járadék 4%-os kötvény á 90.—	149,400	—			Hitelezők			720,520	25
K 154.000.— Magyar földhitelt. 4%-os záloglevél á 90.—	138,600	—			Visszleszámított váltók			873,113	63
K 106.000.— Pesti magy. keresk. bank 4%-os záloglevél á 90.—	95,400	—			Forgalomban levő 4 1/2%-os záloglevelek	4.322,300	—	4.387,291	90
K 90.000.— Pesti hazai első takptár 4% kor. kam. kötv. á 90.—	81,000	—			Forgalomban levő kisorsolt 4 1/2%-os záloglevelek	52,500	—	4.374,800	—
o. é. frt 30.000.— Magy. földtehermentesítési 4%-os kötv. á 90.—	36,000	—	500,400	—	Hátralékos tőkekamat-adó			37,920	76
Értékpapír készlet			681,505	—	Fel nem vett osztalékok	220	—	9,348	25
Záloglevél készlet:					Fel nem vett záloglevél szelvények	9,128	25		
Készletben levő K. 121.000.— 4 1/2%-os intézeti záloglevél á 96.—			116,160	—	Előre felvett kamatok	233,135	34	298,749	84
Tisztviselői nyugdíj-alap értékpapirjai			388,140	—	Átmeneti kamatok (zálogleveleknél)	65,614	50		
Ingatlanok			35,000	—	Nyereség egyenleg:				
Leltár leírva					Áthozat a múlt évről	40,000	—	501,130	55
Hátralékos kamatok			16,864	91	1910. évi tiszta nyereség	461,130	55		
			35.581,341	46				35.581,341	46

Arad, 1910. december hó 31-én.

Ring Géza, s. k.
vezérigazgató.

Fodor Gyula, s. k.
h. igazgató.

Mategowsky Károly, s. k.
főkönyvelő.

Az igazgatóság:

Ring Vilmos, s. k.
igazgatósági elnök.

Kintzig János, s. k.
igazgató.

Leopold Zsigmond, s. k.
igazgató.

Neuman Samu, s. k.
igazgató.

Wadowsky Gusztáv s. k.
igazgató.

Jelen „Mérleg-számlát” a fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítottuk s azt helyesnek és teljesen rendben levőnek találtuk.

Arad, 1911. január hó 19-én.

Dániel László, s. k.
fel. biz. elnök.

Sarlot Domokos, s. k.
fel. biz. tag.

Fuchs Ignác, s. k.
fel. biz. tag.

Tenner József, s. k.
fel. biz. póttag.

Tisztelt Közgyűlés!

Van szerencsénk a t. Közgyűlésnek jelenteni, hogy a reánk ruházott feladatnak hiven megfelelve, a lefolyt 1910. évben is éber figyelemmel kísértük az Aradmegyei takarékpénztár ügyvitelét, ismételten megvizsgáltuk a pénztárakat, az értékálladékokat, az okmányokat és könyvvezetést, mi által állandóan tudomással bírtunk az intézet ügyeinek szabályszerű, pontos menetéről, valamint meggyőződést szereztünk arról a példás rendről, mely az ügykezelés minden ágában uralkodik.

Az igazgatóság által elénk terjesztett 1910. évi mérleget beható vizsgálat alá vettük és megnyugvással jelenthetjük a t. Közgyűlésnek, hogy az intézeti alapszabályok és a kereskedelmi törvény rendelkezései minden tekintetben érvényre jutottak, továbbá, hogy a bemutatott 1910. évi „Mérleg számla” adatai az intézet valóságos vagyoni állapotát tüntet-

tik fel és hogy a „Veszteség- és nyereségszámla” szerint kimutatott 461.130 korona 55 fillér tiszta nyereség az 1910. évi valóságos eredményt képviseli, úgy, hogy az 1909. évről áthozott 40.000 korona nyereségelővittel együtt helyesen számol be az igazgatóság 501.130 korona 55 fillérnyi összes tiszta nyereség felől.

Mindezek alapján hozzájárulunk az Aradmegyei takarékpénztár igazgatóságának jelentéséhez, valamint az 501.130 korona 55 fillérnyi tiszta nyereség mikénti felhasználása iránti javaslatához, melyet elfogadásra ajánlunk a t. Közgyűlésnek.

Végül a magunk részére kérjük és az igazgatóság működésére nézve indítványozzuk, hogy a szokásos felmentvényt megszavazni méltóztassék.

Arad, 1911. évi január hó 19-én.

Az Aradmegyei takarékpénztár felügyelő-bizottsága:

Dániel László, s. k.
fel. biz. elnök.

Sarlot Domokos, s. k.
fel. biz. tag.

Fuchs Ignác, s. k.
fel. biz. tag.

Tenner József, s. k.
fel. biz. póttag.